

Vredn. po pošti:
 Za oboje leto naprej... 5.60
 Za eno leto... 4.50
 Za štiri leta... 15.00
 Za oboje leto naprej... 5.60
 Za eno leto... 4.50
 Za štiri leta... 15.00
V Ljubljani na dom:
 Za oboje leto naprej... 5.60
 Za eno leto... 4.50
 Za štiri leta... 15.00
Sobotna izdaja:
 Za oboje leto... 10.00
 Za eno leto... 11.00
 Za štiri leta... 15.00

SLOVENEČ

Inserati:
 Enostopna petstvarica (30 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostori)
 za enkrat... po 50 v
 za dva- in večkrat... 45 v
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Ob sobotah dvojni tarifi.
Poslano:
 Enostopna petstvarica 5 v
 izhaja vsak dan (izvenredno deluje in prazniki, ob 3. uri pop.)
 Redna letna priloga vsaki rok

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma ne sme sprejemati. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, uprsko 26.571, box. — Jure. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Jugoslovanski škofje za slovansko bogoslužje.

Sestanek jugoslovanskih škofov v Zagrebu.

Zagrebski nadškof je poklical na sestanek vse jugoslovanske škofe, da vzamejo načelno stališče v glavnih vprašanjih, ki se sedaj javno prereštevajo.

Prišli so dne 27. novembra t. l. v Zagreb škofje ljubljanski, banjaški, senjski, križevski in splitski; pomožni škofje šarić, Premuž in Lang; drugi škofje so poslali svoje zastopnike.

I.

Soglasno so sprejeli sledečih pet resolucij, namenjenih Narodnemu veču in vsej javnosti:

1. Zbrani jugoslovanski katoliški episkopat radostno pozdravlja zedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno neodvisno državo; priznava Narodno veče kot vrhovno provizorno oblast, in priznal bo istotako tisto definitivno oblast, ki jo bo ustvarila volja naroda po konstituenti.

2. Jugoslovanski katoliški episkopat si bo prizadeval, da se z vsemi verskimi sredstvi upostavi po dolgotrajni vojni omajani krščanska morala; posebno si hoče prizadevati, da bo katoličanom svet na pravičnosti in krščanski ljubezni zasnovani socialni red, svet krščanski zakon in nedotakljiva zasebna last.

3. Jugoslovanski katoliški episkopat se trdno nadeja, da bo jugoslovanska država priznala pravice katoliške Cerkve in vse dotične točke uredila dogovorno s sv. stolico.

4. Jugoslovanski episkopat uvideva, kako opravičeno je, da pride revnejši del kmetijskega stanu do primerne zemljiške posesti in da je v to svrhu potrebna agrarna reforma veleposestev; zato je s svoje strani pripravljen izposlovati dovoljenje sv. stolice, da se proti pravični odškodnini odstopijo od cerkvenih velikih posestev v to svrhu potrebna zemljišča.

5. Jugoslovanski episkopat želi in hoče, da živi v krščanski ljubezni in najboljšem razmerju z vsako v Jugoslaviji priznano veroizpovedjo, a seveda v prvi vrsti s pravoslavno hierarhijo in pravoslavnim ljudstvom.

II.

Poslali so izjavo udanosti, pokorščine in spoštovanja papežu Benediktu XV. sprošnje za blagoslov mladi Jugoslaviji.

Pooblastili so nadškofa, naj čim prej v imenu vseh VLOŽI NA SV. OČETA PROŠNJO ZA DOVOLITEV LITURGIJE V SLOVENSKEM JEZIKU, IN SICER SV. MAŠE V STAROSLOVENSKEM, DRUGIH OBREDOV PA V ŽIVEM NARODNEM JEZIKU.

Sklenili so, naj se nadškof v njihovem imenu pri mirovnem kongresu zavzame za zavod sv. Hieronima v Rimu, ako bi mu pretela kaka nevarnost.

Izrazili so priznanje senioratu za odločno in uspešno delo, ki tudi v teh razburjenih časih ni prenehalo, želeč naj tudi v prihodnje v zvezi s škofi delo nadaljuje.

Poslali bodo skupen pastirski list vsem katoličanom naše Jugoslavije.

Razen teh vprašanj so se pečali z nekaterimi bolj neznatnimi in končali posvetovanja v petek z zahvalno molitvijo pred Najsvetejšim.

Posvetovanja v Belgradu.

Zagreb, 29. nov. (Lj. kor. ur.) Iz Belgrada poročajo preko Zemuna: Danes ob 10. uri dop. so se v tukajšnji mestni hiši začela pogajanja med odposlanci Narodnega veča v Zagrebu in zastopniki vlad ter parlamentov kraljevine Srbije ter Črne gore. Pogajanja zadevajo nadaljnje ukrepe, potrebne vsled proglasitve ujedinjenja vseh jugoslovanskih ozemelj v eno edinstveno državo. Predvsem je potrebno sporazumljenje glede ustanovitve skup. vlade in enotnih določil za prehodno dobo. Odposlanci Narodnega veča imajo v tem pogledu neomejeno pooblastilo in morejo skleniti dogovore, obvezne za vse ozemlje. Sklenjene določbe obdrže moč samo za dobo do dne, ko se sestane ustavotvorna skupščina iz vseh jugoslovanskih ozemelj in stvari končnoveljavo ustavo. Na hiši, ki v njej biva regent Aleksander, plapolata poleg srbske tudi hrvaška in slovenska trobojnica.

Belgrajski sestanek pripravlja konstituenti.

Bosna in Hercegovina proti Italiji.

Zagreb, 29. novembra. Iz posameznih krajev v Bosni (Bihać, Banjaluka, Prnjavor, Tešanj i. dr.) prihajajo izjave odborov Narodnega veča, da naj se Bosna in Hercegovina proglasi za integralni del kraljevine Srbije in da naj izreče pokorščino lino kralju Srbije. Bosenska vlada SHS

je izjavila, da so te izjave samo lokalni akti rodoljubov posameznih odborov Narodnega veča. Uradno se kaka tozadevna akcija ne namerava ukreniti. Za rešitev bosensko-hercegovaške vprašanja je meritoren danes edino sklep osrednjega odbora Narodnega veča v Zagrebu od 24. t. m. Predsednik bosanske vlade Atanazije Šola in dr. Dimović sta odpotovala v Belgrad iz Zagreba kot bosanska delegata. V Zagrebu zastopa pri predsedstvu Narodnega veča bosanske interese dr. Čorović. Iz Dervente v Bosni je došel brzojavni pozdrav naroda, v katerem radostno pozdravljajo sklep osrednjega odbora Narodnega veča z dne 24. t. m. V omenjenih krajih Bosne so izšli omenjeni proglasi v imenu cele Bosne in Hercegovine ter v imenu vseh treh veroizpovedanj. Posamezni rodoljubi so v skrbah zaradi stališča Italije in od tod tudi izvira ta radikalizem. Vsi ti pojavi se nikakor ne smejo tolmačiti kot kak partikularizem. O usodi cele države SHS bo v prvi vrsti odločeval ves narod SHS v najširših slojih na konstituenti, a naši delegati bodo skupno z dr. Korošcem in dr. Trumbićem, ki prideta v Belgrad, pripravili za to vse potrebno. Pašić je ponovno izbran za min. predsednika srbske vlade v Parizu. V Zagrebu je danes mnogo poverjenikov in izvoljenih delegatov, ki bodo znali rešiti naše vprašanje v popolnoma demokratskem zmislu. Stranke so se pričele konsolidirati, ako izvezamo zakulisne elemente, ki niso bili iskreni prijatelji edinstva. — Bosna in Hercegovina ste pokazali svoje posebne želje, vendar pa boči v vprašanju skupne države SHS z nami in s Srbijo složni. To jamčijo njuni zastopniki.

Narodno veče pri srbski vladi.

Belgrad, 29. novembra. Delegati, ki so prišli iz Zagreba, so izvolili izmed sebe odbor treh članov, ki bo v nepretrgani zvezi s srbsko vlado. V ta odbor so izvoljeni: Svetozar Pribičević, dr. Smolaka in dr. Pavelić.

Novo srbsko ministrstvo.

Belgrad, 29. novembra. Sedaj je sestavljeno in potrjeno novo srbsko koalicijsko ministrstvo v Parizu. Za ministrskega predsednika je ponovno izvoljen dr. Nikola Pašić.

Belgrad, 29. nov. Novo srbsko ministrstvo je sestavljeno, takole: predsednik ponovno Pašić; uk in bogočastje Lazarević; notranje stvari Tripković; javna dela Sunović; vojska, gospodarstvo Marinković, pravosodje Janković.

Avdijence pri princu Aleksandru.

Belgrad, 29. novembra. Princ-regent Aleksander je danes sprejel v posebni avdijenci podpredsednika Narodnega veča Svetozarja Pribičevića, toda iz te avdijence se še ničesar ne poroča.

Belgrad, 29. novembra. Hrvatski delegat dr. Pavelić je bil sprejet od srbskega regenta Aleksandra v posebno avdijenco. Razgovarjala sta se o vseh naših jugoslovanskih vprašanjih. Dr. Pavelić je izjavil regentu, da naš cilj ni Velika Srbija kakor tudi ne Velika Hrvatska, ampak edinstvena demokratična država SHS. Dr. Pavelić je odnesel iz avdijence najboljšo vtise.

Srbski princ Aleksander potuje v Pariz.

Belgrad, 29. novembra. Te dni odde regent Aleksander v Pariz, da se tam posvetoje z Wilsonom o jugoslovanskih zahtevah, o katerih bodo razpravljali na mirovni konferenci.

Anarhija v Celovcu. Divjanje nemške soldateske proti Slovincem.

Poroča g. vikar Smodej.

Celovsko vojaštvo, ki je boljševskega duha, hkrati pa skrajno nemškonalno, je dobilo polno moč v svoje roke. Nemški vladi je zrastle čez glavo. Začelo je prav resno ogroziti slovensko prebivalstvo v Celovcu, pa tudi resni Nemci, zlasti posestniki in trgovci, se tresejo pred njimi. Dne 23. nov. je urolo v slovenski hotel Trabezinger kakih 40 vojakov od vojaškega sveta, kjer so začeli razgrajati in iskati nekega slovenskega orožniškega stražmojstra. Grozili so, da ga morajo dobiti za vsako ceno, da ga ubijejo, obesijo, ustrelijo ali razgrajajo. Na mestu mora biti mrtev. Udrli so hoteli v vse sobe. Komisar Smodej je v pisarno šel tak krik in vpitje in je šel na hodnik v prvem nadstropju pogledat, kaj ta krik pomeni. Tam zagleda par obojeh, razburjenih vojakov z revolverji in potegnjenimi bajoneti, spodaj pri vhodu hotela pa so kričali ostali vojniki. Vpraša jih, kaj da hočejo v hotelu. Rekli so, da morajo dobiti v roke slovenskega stražmojstra, da ga umore. Stali so ravno pri vratih njegovega stanovanja. Komisar Smodej je zahteval njihovega poveljnika, oziroma da se legitimirajo. Ker tega niso hoteli storiti, je vprašal enega izmed vojakov: »Z revolverjem ste udri v hotel?« Vojak dvigne bajonet in pravi, seveda v nemškem jeziku: »Da, revolver tudi imam.« Komisar zahteva nazodločneje, da ga peljejo k poveljniku, protestira proti takemu divjaškemu nastopanju in odide v vežo v pritličju, nakar mu vojniki v prvem nadstropju sledijo. Spodaj je bil stražen vik in krik. Komisar naleti ravno na ključavničarskega vajenca, ki je hotel z vetricom odpreti vrata k telefonu. Odrine fantiča od vrat in zahteva od vojaštva, da mu pokažejo poveljnika. Odgovore mu, da ne potrebujejo nobenega poveljnika, da bodo že sami izvršili, kar je treba. Komisar jih vpraša, česa da pravzaprav iščejo v hotelu. Eden izmed njih odgovori: »Tukaj je neki stražmojster, ki se je prej prišteval za Nemca, sedaj pa je Jugoslovane.« Drugi so trdili, da jih je v neki gostilni prej izzival, kar pa seveda ni verjetno, pač pa je verjetno, da so ga oni nahručili in da jim je stražmojster dal pravi odgovor. Komisar hoče k telefonu, nakar mu zastavi vojak pot. Komisar protestira proti nasilstvom, zlasti proti temu, da ga ne puste k telefonu. Nato so se pogovarjali, ali naj ga puste k telefonu ali ne. Ko je komisar videl, da je že nekdo pri telefonu, je konstatiral samo, da ga vojniki ne puste k lastnemu telefonu in da nima z njimi več govorniti. Odšel je v prvo nadstropje, da spravi na varno stražmojstra. Vojaki v veži so začeli besneti in odhajajočemu komisarju grozili z vzkliki: »Bajonet v trebuh! Komisar mora ven, tukaj ne potrebujemo jugoslovanskega komisarja!« To je bilo proti 8. uri zvečer. Popoldne prej je prišel v hotel že neki vojak in povedal natakariji, da bode hotel že zvečer videl, kaj da se bo zgodilo. Vojaštvo je govorilo po mestu, da bode hotel nočnoli v zrak.

Komisar je šel k stražmojstru in ga je skril. Mož je bil seveda silno razburjen in se nekaj časa obotavljal, češ, da se tej bandi ne umakne in da rad žrtvuje življenje za svojo domovino. Žena njegova je seveda vpila in se jokala in ga prosila. Na pomirjevalne komisarjeve besede se je vdal. Nato prideta v hotel dve zelo močni patrulji. Ena patrulja je odšla v prvo nadstropje, druga patrulja je pa obstala pred hotelom. Niso prišli razganjati soldatesko, marveč izvajati njene naklepe. Komisar Smodej je stal ravno na hodniku prvega nadstropja, ko pride patrulja. Očividno ga niso spoznali. Ko so ravno korakali mimo njega, je rekel njihov vodja: »Wenn wir heute den Smodej bekommen, werden wir ihn aufhängen.« (Ako bomo danes Smodeja dobili, ga bomo tudi obesili.) Gospa Vencerl, ki je tudi to slišala, se obrne proti komisarju, rekoč: »Ali ste slišali?« Nato ga je povabila, da vstopi raje v njeno stanovanje, kar je komisar storil in tam čakal, dokler patrulja ni odšla. Patrulja je odpirala vrata hotelskih sob, pa nikjer ni našla skuitega stražmojstra. Vdrla je tudi v komisarjevo pisarno in vprašala, kje da je komisar. Odgovoril so ji, da ga ni tam. Med tem časom je soldateska strgala tablo na trgovini G. Vajnerla, katere je imela dvojezičen napis. Zlomili so jo in neki fantič jo je pobral, češ, da bo imel drva za zajutrek. Prot 9. uri se je vojaštvo odšlo, ker ni moglo dobiti niti enega, niti drugega. Prerezali so tudi telefonsko žico na hotelu.

Drugi dan popoldne je korakalo mimo hotela vojaštvo v popolni opravi, s sedmimi strojinicami, z oficirskim korom na čelu, broječim kakih 60 do 80 mož. Vseh skupaj je bilo kakih 400 mož. Proti hotelu so vzklikali in vpili: »Der Komissar muß heraus!« Nato so korakali po celim mestu, da so zbrali radovedneže in opozorili občinstvo na to, kar ima priti. Oglašili so se pri vseh znanih slovenskih hišah in sredi napise pri Mohorjevi družbi, pri kreditni banki, pri pisarni dr. Brejca in pri dr. Müllerju. Pri slednjem je bil čisto slučajno tudi komisar Narodne vlade. Vojak, ki je prišel v pisarno z nasajenim bajonetom, je zahteval, da dr. Müller sam sname svojo tablo, česar ta seveda ni storil. Vprašal je vojaka, na čigavo povelje da prihaja. Ta mu je odgovoril, da v imenu poveljnika Hülfgerta, to je vojaškega poveljnika v Celovcu. Na glavnem trgu je neki dosedaj še neznan civilist hujškal zbrano fakinažo, češ, da bi bilo treba slovenskega vojaškega poveljnika majorja Lavriča s Smodejem in Lavričevu srbsko telesno stražo vred tam obesiti. Ko je vojaštvo, pri katerem je bilo tudi precej mornarjev, opravilo to delo, je odkorakalo v hotel »Trabezinger«, kjer so hoteli dobiti, kakor že omenjeno, slučajno odsotnega komisarja. Iskali so ga povsod in izzvali domnevo, da je morda skrit v kaki omari. Kaj da so z njim nameravali, ni težko uganiti. Ko ga niso našli, so zopet odšli. Prerezali so tudi telefonsko žico pri dr. Müllerju, odkoder je preje komisar telefoniral o dogodkih v Ljubljani. Tako celovški Slovenci niso imeli z Ljubljano, oziroma z Narodno vlado nobene zveze in komisar Smodej se je z dr. Pirnatom še isti večer odpravil v Ljubljano, da poroča vladi o dogodkih. Zbrani Slovenci, ki se vsi tresejo za svoje življenje, so komisarja nujno prosili, da odpotuje, ker bodo še isti večer planili po njem in ga umorili. Kako je položaj v Celovcu sedaj, ni znano. Pripomnim samo še, da so vojniki povpraševali tudi po dr. Pirnatu, ki je komisarja Smodeja v mnogih slučajih zastopal.

Proti napovedanim nasilstvom koroških Nemcev proti Slovincem.

Predsedstvo Narodnega veča v Zagrebu pooblašča Narodno vlado SHS v Ljubljani, da v imenu Narodnega veča v Zagrebu kar najostreje protestira pri deželnem odboru v Celovcu proti vsaki nasilstvu in da zahteva, da vzdrži deželni odbor za vsako ceno red in mir v deželi. V slučaju, da pride do najmanjšega nasilja proti slovenskemu prebivalstvu, bo Narodno veče odredilo najostrejšo represalijo proti državljanom Nemške Avstrije, ki se nahajajo na jugoslovanskem ozemlju; v slučaju potrebe pa tudi proti jugoslovanskim nemškim državljanom SHS. Člani deželnega odbora so vrhoteč osebno odgovorni, da se vzdržujeta red in mir. Narodna vlada SHS je to noto sporočila deželnemu odboru v Celovcu in zahtevala, da se nota razglasi potom letakov in časopisov.

Tržaški škof dr. Karlin ni odstopil.

Trst, 27. nov.

»Slovenec« z dne 25. novembra 1918 je poročal, da je tržaški škof dr. Andrej Karlin odstopil. Ta vest v nobenem oziru ne odgovarja resnici. Gonja po liberalno-nacionalnih italijanskih listih je proti dr. Karlinu, odkar je Trst okupiran, pač res velika. V raznih variantah ga sistematično spravljajo iz Trsta. Toda dobromisleči Tr-

žacani so se že zavedli in sami spoznavajo, da je to le pium desiderium nekdanjih kamoršev na našem municipiju. Nespa- metno je govoriti o škofovem odstopu, dokler se stvari ne uredi. Predno pa se bo uredil zemljepis naših krajev, bo pa pre- šlo še več mesecev, morda tudi let, predno bo vse urejeno tudi s strani sv. stolice. Rimska stolica se, kakor znano, v teh stva- reh ne prenaagli. Drugi pa o tem nima nihče odločevati.

Stavka v Mariboru in na Pragerskem.

V Mariboru in na Pragerskem je iz- bruhnila stavka nemško-nacionalnega oso- bja železnic in pošte. Vlaki vozijo od se- vera samo do Spielfelda in od juga samo do Pragerskega. Verodostojno se je zve- delo, da ima stavka samo politično ozadje. Jugoslovansko in socialno-demokratsko o- sobje je sklenilo na shodu dne 29. nov., da vrši delo kakor doslej. Železniška in po- štna uprava je podvzela po nalogu po- verjenstva za promet vse korake, da v ka- li zaduši tudi za nemške državljane sil- no škodljiv nastop uradništva in uslužben- stva nemške narodnosti.

Gradec, 29. novembra. (Lj. kor. urad.) Nemški poštni nastavljenici in nemški že- lezničarji v Mariboru so pričeli danes stav- kati, tako da sta popolnoma ustavljena po- štni urad in poštni urad na kolodvoru. V delavnici Južne železnice in v kurilnici delo počiva popolnoma. Iz Maribora ne vozi noben vlak. Vzrok stavke, ki je iz- bruhnila ob 12. uri popoldne in ki se bo ob- čutila do Ljubljane, je ta-le: General Mai- ster je prišel danes v spremstvu jugoslo- vanskih vojakov na okrožno sodišče, po- tem v pošto poslopje in nato v poslopje železniškega obratnega urada, da v imenu jugoslovanske vlade odstavi uradnike na vodilnih mestih in tudi druge uradnike in jih nadomesti z jugoslovanskimi. Doznalo se je tudi, da jugoslovanska vlada name- rava militarizirati železničarje. Iz železni- čarjev in poštarijev obstoječa deputacija se je nato podala h generalu Maistru, kjer je zahtevala, naj se drži dne 3. t. m. skle- njene pogodbe, po kateri se do mirovne pogodbe ne sme izvršiti nobena spremem- ba v osebju. Zahtevali so tudi neposredno po- gačanje z jugoslovansko vlado. General Maister je odklonil vsako razpravo z de- putacijo. Nato so železničarji in poštari ob 12. uri pričeli stavkati. Vlaki iz Gradca morejo voziti le do Spielfelda. Vlak iz Ptuj- ja je bil ustavljen na Pragerskem. Tudi na koroški progi se je ustavil promet. Dose- daj se mir ni kalil.

Jugoslovanski železničarji proti maribor- skim nemškim železničarjem.

Maribor, 29. novembra. (Lj. kor. urad.) Danes popoldne so proglasili nemški soci- alni demokrati v Mariboru železniško stav- ko. Stavkajo radi tega, ker so Slovenci vzeli pošto in sodnijo v Mariboru v svoje roke. Od 12. ure naprej ne vozi iz Maribo- ra noben vlak. Tudi poštne uslužbenice so skušali stavkati. — Slovenski uslužbeni opravljajo službo sami. Stavka je politič- neja značaja. Železničarji in poštne urad- niki so z živili dobro preskrbljeni. Soci- alni demokratje so nahujskani najbrže od nemških nacionalcev, da stavkajo. Opol- dne je prišlo odposlanstvo nemških želez- ničarjev k poveljstvu jugoslovanske arma- de v Mariboru za Spodnji Štajer, da bi se pogajali. General Maister je odklonil vsa- ko pogajanje s socialnimi demokrati in nemškimi uradniki, ker je stavka samo po- politično kljubovanje. Popoldne ob 4. uri so imeli jugoslovanski železničarji dobro ob- iskan shod v Narodnem domu, katerega se je udeležilo približno 200 oseb. Skle- nili so, da bodo jutri zjutraj sami brez stavkujočih začeli delo. Železniški nadzor- nik Vrečko pride v Maribor in pripelje večje število slovenskih železničarjev, da se bo promet zopet v redu vršil. Posebno odposlanstvo jugoslovanskih železničar- jev je prišlo nocoj h generalu Maistru in ga za- gotovilo, da bodo jugoslovanski železni- čarji delali noč in dan, samo da se zasu- gura redni promet na naših železniških progah. Sklep jugoslovanskih železničarjev je spre- jelo občinstvo, in sicer slovensko in nem- ško, z veliko radostjo. Tudi mariborski Nemci niso zadovoljni s stavko. Slovenski poštne uradniki vršijo svojo službo preko are.

Nemški poštne uslužbenice odpusteni.

Maribor, 30. nov. Poštne uradnike nem- ške narodnosti, ki so pričeli stavkati včeraj, so danes odpustili iz službe. Z železničarji nemške narodnosti, ki stavkajo, se še po- ga- jajo, dočim slovenski delajo.

Italijani na jugoslo- vanskih tleh.

718.000 Jugoslovancev pod Italijo?

Trst, 28. novembra. (Lj. k. u.) Statistiki G. B. Salvioni, prof. na Bolonjskem vseučili- šču, ki zbira vse podatke glede prebivalstva obmejnih ozemelj, zapletenih v veliko vojno, je izdal knjigo z naslovom: «I numeri della pace» (števila mira). Glasom podatkov te knjige bi znašalo število prebivalstva, ki bi po članku 5. londonskega pakta od 19. aprila

1915 bilo odtrgano od Avstrije in moralo biti združeno z Italijo 1.833.000 duš. prebivajočih na ozemlju, ki bi bilo približno tako veliko kakor Pijemont, in po številu prebivalstva enako onemu Alzacije-Lotaringije (1.874.014). Novi italijanski državljani se delijo po narod- nosti glasom avstrijskega ljudskega štetja (ki ga imenuje knjiga umetnostno in nedosežno, kar se tiče jezikovnega pretvarjanja demo- grafskih podatkov) nastopno: Ob zgornji Adizi (Alto Adige): Italijanov 16.510, Neitalijanov 225.933, skupaj 242.503; Trentin: Italijanov 379.661, Neitalijanov 13450, skupaj 393.111; Belška dolina: Italijanov —, Neitalijanov 6000, skupaj 6000; Julijska Benečija (Goriška, Trst, Istra in del Kranjske): Italijanov 456.410, Ne- italijanov 437.387, skupaj 893.797; Dalmacija: Italijanov 18.028, Neitalijanov 280.501, skupaj 298.599. Tedaj 870.600 Italijanov, 963.331 Ne- italijanov; skupaj tedaj 1.833.940. (Ce uposte- vamo te podatke le glede Julijske Benečije in Dalmacije, izhaja, da bi proti 475.000 Ita- lijanom prišlo pod italijansko nadvlado okroglo 718.000 Jugoslovancev). Te številke, nadaljeje poročilo, morejo na prvi pogled narediti glo- bok vtis, vendar jim ni pripisovati nobene važnosti sprito zahtevam Italije in novim me- narodnim odnosom. Radi teh 963.331 tujcev (Neitalijanov), ki so se vrtili na naša tla v zadnjih šestdesetih letih s pomočjo avstrijske- ga nasilstva, se Italija ne odreče možnosti, spopolniti svojo politično enotnost z zemlje- pisno enotnostjo in s svobodo svojega morja. Salvioni prihaja do sklepa: Sprito 37.000.000 Italijanov, ki počeo zaključiti svojo žalostno zrodovino barbarskih invazij, se morajo ne- italijanske manjšine vdati v to, da ostanejo gostje na italijanskem ozemlju, sicer: «Contra hostem aeterna auctoritas est!» Vendar «Auctoritas», meni pisatelj, ne bo imela pri- like uveljavljati se, zakaj sila asimilacije, vpliv gospodarskih vezij in skupnost pravic dovrši delo v par letih.

Laške odredbe.

Trst, 25. novembra. (Lj. k. u.) Guverner za Julijsko Benečijo je dal danes objaviti po- lepahki pet novih odredb, datiranih od 24. t. m. Prva dekretira: 1. Od danes dalje do novih ukazov se omejuje brzojavna in interurbna telefonska služba v ozemlju Julijske Benečije samo na državna poročila. Zato bodo vsi brzo- javni in telefonski uradi odrekli vsako zvezo privatnega značaja, izvemši one za mestne telefonske pogovore, za katere je dovoljena le raba italijanskega jezika. Vsi uradniki in po- veljstva vojaških oddelkov v takih krajih, kjer se nahajajo telefonske centrale in brzo- javni uradi, bodo skrheli za to, da se bo ravo- nalno strogo po zgoraj navedenem ukazu. — 2. Poštna korespondenca bo podvržena cen- zuri po istih načelih kakor v kraljestvu. — 3. Vrhovni ravnatelj za pošte in brzojave bo odredil v svoji kompetenci vse potrebno za izvršitev tega ukaza. — Druga odredba pre- poveduje vse javne shode zbiranja, izprevede itd., ki ne bi imeli dovoljenja od gubernato- rata. — Vojaške čete in agenti, ki jim je po- verjeno vzdrževanje javnega reda, bodo morali z vso strogostjo zabranjevati kršenje te odredbe. — Tretja odredba pozivlja vse last- niki avtomobilov, motornih čolnov, moto- ciklov in sličnih da si preskrbe potrebne do- kumente za svobodni promet; predstavijo naj se v ta namen od 25. do 30. novembra v teh- ničnem uradu tega kraljevega gubernatorata. Opozarja se, da se po tem roku ne bodo upo- števale druge take prošnje in da bodo vozila, čiji poselniki ne bo imeli dokumentov, zaple- njena in se smatrala za lastnino kraljevega gubernatorata. — Nadaljnja odredba pozivlja vse one, ki imajo še prostore, kjer se nahaja material, ali urade, ki iz kakršnegakoli raz- loga (zaradi ohrane, obdelavanja itd.) hranijo vsakovrsten material, last bivše avstrijske vlade, da to objavijo ter se v to svrhu pre- stavijo od 25. do 30. t. m. v tehničnem uradu tega gubernatorata. Oni, ki bi ne ravnali po tem ukazu, se bodo smatrali krivim tatvine na škodo vojaške uprave in bodo sojeni po vo- jaškem sodišču. — Poslednja odredba omejuje potovanje po zasedenem ozemlju in pravi: Vsi oni, ki hočejo potovati v Benetke ali Pulj po železnici ali s parnikom, morajo 48 ur pred odhodom vložiti pisмено prošnjo na poveljni- štvu kraljevih karabinijerjev (na kvesturi, t. j. bivši policiji), da od tega dobe potrebno pre- hodnico. To dovoljenje prejmejo samo oni, ki so rojeni v Istri ali v kraljestvu in ki mo- rajo nujno potovati v ta mesta, nadalje oni, ki imajo že potni list za Julijsko Benečijo. Opozarja se, da ima na vsak parnik pristop le toliko potnikov, kolikor jih bo vojaško lu- ško poveljništvo določilo iz navtičnih ozirov. Kraljevim karabinijerjem je poverjena skrb, da se bodo spoštovala omenjene odredbe.

Obrokovanja.

Trst, 26. novembra. (Lj. k. u.) Rimski list «Tribuna» od 23. t. m. prinaša nastopni tendenciozni dopis svojega tržaškega dopis- nika Gentilija, ki je, mimogrede omenjeno, last italijanskega poslanca in bivšega ministra za neodrešeno ozemlje Barzilaia. Dopis se glasi: «Jugoslovanski komplot. Hoteli so za- sestiti Trst.» Sedaj je jasno to, kar imenujejo v Trstu jugoslovansko-hrvatska zarota. Poro- čam vam samo to-le: Če ne bi bil rušilec «Au- dace» z generalom Patitijem in italijanskimi četami zasedel 3. t. m. Trsta, bi bilo prišlo dne 4. t. m. iz Reke in Ljubljane šest jugoslovan- skih, ali bolje rečeno ex-avstrijskih, dobro ob- oroženih batalijonov v Trst in bi bili vzeli v svojo formalno posest mesto, ki ga je pet dni zaporedoma strahovalo nasilstvo drhali- Sreča jim ni bila mila. Italijani so prišli en dan prej. Prihod teh čet sta organizirala Narodno veče v Zagrebu in Narodna vlada v Ljubljani. Soudelujejo so bili odvetnik dr. Otokar Rybar, zastopnik tržaške okolice v državnem zboru, odvetnik dr. Slavik, poslanec tržaške okolice v tržaškem deželnem zboru, in mednarodni socialist italijanožreec Anton Tuntar, ki podpira Jugoslovane v vseh njih- ovih pretranih zahtevah. Rušilec «Audace» in svetla italijanska zvezda nas je rešila. (Pod- pis): Gentili. Perfidnost te zavratne laže, ki ima v prvi vrsti namen, ščuvati proti tržaškim Jugoslovancem in njih organizacijam, osvot- ljuje poleg drugih mnogih momentov že dej- stvo, da je ob sodelovanju tržaških Jugoslovan- ov odšla jugoslovanska torpedovka v naj- bližjo luko entente in je prišla naposled v Be- netke, da prosi entento pomoči proti nevarno- stim, ki so pretile Trstu.

Trst, 26. novembra. (Lj. k. u.) Z ozirom na perfidni dopis tržaškega dopisnika Gen- tilija rimski «Tribuna» prinaša današnji «La- voratore» pod nadpisom «Obrekovanje» to-le izjavo: «Gosp. Gentili me obtožuje v »Tribu- ni«, da sem bil skrivaj nameravane priho- da šestih batalijonov jugoslovanskih v Trst, organiziranega po narodnih svetih v Zagrebu

in Ljubljani in s sodelovanjem odvetnika dr. Rybara, s katerim nisem nikdar govoril in ga poznam le na oko, in odvetnika Slavika, ki sem ga spoznal šele v eni zadnji sej odzora za javno blaginjo. Jeli treba dementirati to per- fidno obrekovanje? Naj zastopujejo že moji zivahni napadi v »Lavoratore« in na stranki- nih shodih proti zahtevani inkorporaciji Tr- sta in drugega laškega ozemlja v Jugoslavijo, kakor tudi moje soglasnje, da se odpošlje torpedovka v Benetke, in moja odobritev v odzoru za javno blaginjo za vse one predloge, ki so imele namen varovati neoporečne pra- vice Italijanov našega ozemlja. Gospodu Gentiliju samo dve besedi: Prostaški obreko- valec. (Podpisani): Josip Tuntar.»

Jugoslovanske zastave prepovedane.

Trst, 25. novembra. (Lj. k. u.) Najnovejša odredba tukajšnje gubernijske oblasti, izdana po ukazu najvišjega poveljstva od današnjega dne odreja, da je v ozemlju do demarkacijske črte prepovedano vsakomur, izobešati zastave in nositi kokarde v jugoslovanskih ali avstrijs- kih barvah. Dovoljeno je edino zastave in kokarde v italijanskih barvah in v barvah onih zaveznikov, ki so se bojevali na itali- janski fronti. Vse vojaške oblasti, ki jim je poverjeno vzdrževanje javnega reda, morajo zabraniti vsakršno kršenje te naredbe.

Iz Hrušice (pri Podgradu v Istri).

Tri tedne smo tu pod laško komando. V začetku so bili res prijazni in vljudni, a dan za dnem jim narašča griben. Vsak dan zahte- vajo nove stvari. Poharili so vse orožje konje, rekvirirali seno, zahtevali kontrolo nad Hru- šnico, pošto itd. Ustavili so telefon, pošta dohaja neredno — tako da smo od vsega sveta zapušteni. Časopisov ne dobimo nikakih; še nad onimi, ki jih kdo osebno prinese med nas, hoče imeti laški major kontrolo. — Lah- se dobro zavedajo, da jih ljudje ne marajo — kar se jim je že večkrat povedalo od raznih strani. Silili so ljudi, naj popišejo vse mlade- niče, ki so prišli od vojakov, hoteli so, da bi se ljudje zapisali, rekli so: za prehrano — v resnici pa za Italijo, toda dobili so povsod od- govor, da ne potrebujemo od Italije ne var- stva, ne hrane. Vojaki sami stradajo. — Med Lah- je razširjena španska bolezen. Danes, 27. novembra, smo tu pokopali petega Ita- lijana. Ljudem, ki tu veliko trpe vsled bolezni in pomanjkanja zdravnikov, so objubili za- stonj zdravnika in zdravila. Nimajo jih pa sami zase dovolj.

Ker se jim ni posrečilo, da bi si zlepa pridobili ljudi zase, so začeli zrdeti. Na Voloski so internirali vse višje narodnozavedne mo- že, med njimi poslanca prof. Ribariča. Danes po- noči so iz Podgrada odneli našega občinskega tajnika uklenjenega. Ponoči je izainil tudi uradnik na anprovizaciji Hočevar. Občin- skega gerenta, ki je bolan, imajo v hiši stro- go zastraženega. Ljudje so nad takim počet- jem silno ogorčeni, le s težavo mirimo se ljudi, da ne pride do izgrede. Dobili smo si- cer od raznih strani pomirjevalne in tolažilne vesti — a ljudje so vsi preplašeni.

Lahi prepovedali slovenske časopise.

Kastav, 29. novembra. V Kastvu je pre- povedala italijanska vojaška uprava spreje- mati in razširjati slovenske in hrvatske časopise.

Italija anektira.

Pazin, 29. novembra. Italijansko povelj- stvo 61. pp. je izdalo oklic, v katerem pravi, da te kraje pripaja materialno matici demo- vini Italiji, a prebivalstvo se proglasa za nove italijanske državljane. V tem zmislu so izda- ne na župane in župne urade naredbe.

Okupacija Reke — le začasna.

Bakar, 29. novembra. Francoski admiral in angleški general na Reki sta izjavila pred reškimi odborom Narodnega veča, naj se Hr- vati ne vznemirjajo vsled reškega vprašanja. Okupacija je čisto vojaška zadeva in le za- časna.

Jugoslavija.

Velikovec zaseden danes.

Pliberk, 30. novembra. Danes dopol- dne so čete, ki so bile odposlane iz Plib- erka, zasedle Velikovec.

Gospodarska meja na Stajerskem.

Maribor, 30. nov. Pri pogajanjih med za- stopniki Nemcev in generalom Maistrom so sklenili, da bo naša gospodarska črta do 9. decembra med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo črta Dravograd, Marenberg, Lučane in Spiel- feld. V Radgono pošljemo le našo posadko, ki bo nadzorovala izvoz živil iz slovenskih kra- jev v nemške.

Pogajanja med Narodno vlado in Nemci.
Maribor, 30. nov. Pogajanja med Narodno vlado in zastopniki Nemcev iz Koroške in Stajerske se prično v Ljubljani 9. decembra.

Jugoslovanski frančiškani Narodnemu Veču.

Zagreb, 29. novembra. Danes je vod- stvo frančiškanskega reda osebno izročilo Narodnemu veču izjavo, v kateri objublja- jo slovenski in hrvaški frančiškani v času združenja z brati Srbi, staro ljubezen, staro privrženost in staro zgodovinsko delo- vanje, s katerim se ta red od vekov odli- kuje, ujedinenemu narodu SHS. Priznava- ju Narodno veče kot zakonito oblast. Na- dalje izjavljajo, da priznava eno za- konito vrsto vlade, ki si jo bo izbral združeni narod sam se- bi. Izjavo so podpisali: provincijal fra dr. Lubič za Dalmacijo; provincijal fra Troha za Hrvatsko; provincijal fra Andrič za Bosno; provincijal fra Nevešić za Herce- govino; provincijal p. Fabiani za Slovenijo; o. Razilar za Dalmacijo.

Frankovci kompromitirajo.

Zagreb, 29. novembra. Posvet pristašev Frankove stranke je sklenil, da stranka še na- dalje obstoji. V oklicu, ki ga je stranka izda- la, objavlja tudi svoj program in sicer zahte- va: Republikansko hrvatsko državo v federat- ivni zvezi držav SHS in da naj stranka ko- operira s seljačko stranko in s poslanci Hrvo- v, Zagorcem in Došenom.

Glasilo hrvatske napredne stranke.
Zagreb, 29. novembra. Glasilo hrvatske napredne stranke «Male Novine», last poslan- cev dr. Surmina in dr. Lorkovića, bo od po- nedeljka naprej izhajalo pod novim naslovom «Novo Vreme».

Radić potuje v Pariz.

Zagreb, 29. Poslanec in predsednik selja- čke stranke Stipe Radić je danes odšel v Pra- go, odkoder odpotuje v Pariz.

Seljačka stranka se krepi.

Zagreb, 29. Iz Starčevićeve stranke prava je izstopil poslanec Došen in se pridružil Ra- dićevi seljački stranki.

Bačka, Banat in Baranja za Srbijo.

Belgrad, 29. Iz Banata, Bačke in Baranje je dospela semkaj deputacija, da manifestira svojo pridružitev kraljevini Srbiji in državi SHS. V tej deputaciji so tudi trije Nemci in en Mažar, ki so v imenu soplemenjakov izjavili, da so pripravljene združiti se z našo državo. Jašo Tomić in katoliški župnik Blaško Rajić iz Subotice sta izvoljena za zastopnika bačkih in banatskih Srbov in Hrvatov pri srbski vladi.

Črnogorci se odrekajo svoji dinastiji.

Belgrad, 29. S Cetinja poročajo: V Pod- gorici se je vršil velik narodni shod Črnogor- cev, na katerem se je ljudstvo odreklo črno- gorske dinastije in proglasilo, da je Crna gora združena z državo SHS. Del Črnogorcev za- hteva republikansko formo države SHS, drugi pa monarhijo pod Karadžordževići.

Pisarna Narodnega veča v Belgradu.

Belgrad, 29. Delegati Narodnega veča se ustanovili trajno poslovno pisarno. Za šefa te pisarne je imenovan dr. Janko Simrak.

Promet med Reko in Zagrebom obnovljen.
Reka, 29. Vojno poveljstvo jamči za vrni- tev vlakov, ki prihajajo iz Zagreba na Reko. Vsled tega je obnovljen promet na progi Za- greb-Reka, ali le v vojaške namene.

V Slavoniji še plenijo.

Zagreb, 29. novembra. V Sremski Mitro- vici se je pojavil pegasti legar. V Slavoniji v nekaterih manjših krajih še vedno plenijo.

Mažarska grozodejstva v Prekmurju.

Zagreb, 29. novembra. (Lj. k. u.) V Št. Jurju v Prekmurju je obhodna straža, ki so jo tvorili ogrski vojaki in orožniki, izropala župnikovo stanovanje. Vlomila je v blaginjo- co župniške cerkve in iz nje vzela 4000 K. Tudi iz drugih krajev prihajajo vesti o sličnih nasilstvih ogrskega vojaštva. Slovensko prebivalstvo beži trumoma čez hrvaško mejo in prosi jugoslovansko vlado pomoči. — Ogrske oblasti v Prekmurju so izdale ukaz, da mo- rajo vsi moški med 17 in 50 letom nemudoma odriniti k svojim ogrskim polkom. Pozvanci pa nočejo k polkom, ker se nadejajo, da sko- ro pride jugoslovanska armada. Ko so neka- teri zmed njih izjavili, da so Jugoslovanci in da hočejo k slovenskemu kadru v Ljutomer, so Ogrji zapretili, da jih bodo dali aretirati in strogo kaznovati, če bi kdo ušel. — 24. t. m. je ogrska obhodna straža, ki jo je vodil nad- poročnik Skalet, ustrelila posestnika Rastana iz Trnja, ki je prostovoljno služil pri jugoslo- vanski armadi in ki je ponoči prišel posetit svoje starše.

Vislice v Medjimurju.

Iz Budimpešte poročajo: V Medjimurju so bili zadnji čas ropi, umori, plenitve in požigi na dnevnem redu, tako da je bila vlada pris- iljena proglasiti obredno stanje in pozvati prebivalstvo, naj vrne uropano in ukradeno blago. To ni pomagalo. Zločini so se nasprotno nadaljevali, tako da je bil orožarski podpol- kovnik, ki mu je bila poverjena izvršitev, pri- siljen, da je dal pred vsem ljudstvom obesiti trideset zločincev. Nato so vse uropane stvari hitro prišle na dan.

Tako Mažari »pojasnjujejo« pred svetom svoje vislice in umore nad Slovenci in Hrvat- i.

Iz Italije.

Republikanski pokret v Italiji.

Iz Haaga sporočajo: Izredno stroga itali- janska cenzura onemogočuje poročanje iz Ita- lije v inozemstvo. Kljub temu je došlo več poročil, ki trde, da so dopodki v Avstriji in v Nemčiji na Italijo zelo vplivali. Usoda Habs- buržanov in Hohenzolerccev je izredno okre- pila republikanski pokret v Italiji. Republi- kanski pokret se je pričel na severu pri 6. ar- madi in se strašno hitro širi proti jugu. Pod vtisom teh dogodkov je zboroval v Rimu kronski svet, katerega je vodil kralj. Raz- pravljali so pred vsem o republikanskem po- kretnu. Posebno Sonnino je opozarjal kralja na resnost položaja in zavzemal nazor, da ga po- spešujejo nemški in ruski republikanci. Pe- čali so se tudi z vprašanjem, če ne kaže, da nastopijo proti nevarnosti, ki grozi, s četami entente, a so ta načrt opustili, ker bi morali v tem slučaju vedno računati z navzočnostjo angleških, francoskih in ameriških čet. Kralj sam je izjavil, da bo imel vedno pred očmi le blagor ljudstva. — Če so te vesti resnične, ne moremo kontrolirati. Vemo pa, da so ita- lijski vojaki govorili na naši zemlji o tem, da je bila v Italiji za republiko močna struja in da je bil pred vojsko v Italiji republikan- ski pokret zelo močan.

Italijanski parlament.

Curih, 28. novembra. (Lj. kor. ur.) V de- bati pred glasovanjem v italijanski zbornici o dnevnem redu Barzilejevem je izjavil pro- metni minister Villa, da je vojna uničila več nego polovico italijanskega trgovinskega bro- dovia in da se je ta izguba nadomestila komaj s 15 odstotki novih ladij. Socialdemokratski poslanec Treves je povdarjal, da se Wilsono- ve točke ne smejo obrniti v prii kateregakoli naroda. Ministrski predsednik Orlando nagla- ša, da zahteva Italija pravičnost za vse, kaj- pa, tudi zase. Grof Czernin je po kobard- skem dogodku dal Italiji vedeti, da Avstrija ne vrne zasedenega ozemlja, preden ne bi Italija za svojo izjavo plačala odškodnine in predala nadaljnjih strategičnih točk. Na to je treba misliti sedaj, ko so v italijanski oblasti Trst, mesta in ozemlja, katerih italijanski zna- čaj mora vsakdo priznati. On da zaupa pro- gramu Italije in se nadeja, da se bo opravi- čila vojna udeležba Italije.

Curih, 28. novembra. (Lj. kor. ur.) V go- voru, ki ga je imel včeraj v italijanski zbor- nici ministrski predsednik Orlando, je izjavil: Parlament in dežela naj si bosta svesta, da bo vlada glede pomoči zasedenemu ozemlju storila z vso odločnostjo vse, da se storjena

škoda čim prej popravi. Vprašujejo nas, v kakšnem zmislu in s kakšnim duhom pojdejo zastopniki Italije na mirovno konferenco. Zastopniki Italije pojdejo na mirovno konferenco v zmislu Italije in v duhu Italijanov. (Pritrjevanje.) Prepričana o veličini trenutka je Italija vstopila v vojno jasno zavedajoča se dalekosežnosti in pomembnosti te vojne. Spoznala je že tedaj, da bo ta vojna v zopetno moč postavila določbe človečnosti in hkrati zaključila dobo nasilja narola proti narodu. Italija ne zasleduje nikakršnih imperialističnih ciljev, tudi je ne navdajajo želje po zatiranju. Italija se ni pomislila potrditi svoje simpatije do narodov, ki jih je zatirala Avstrija, in jih je potrdila v hipu, ko je sovranski preplaval našo zemljo. Naši nameni se niso niti najmanj izpomenili sedaj, ko smo zmagovalci in ko smo zaradi vrlin našega orožja v Trstu. Mednarodne pogodbe, ki jih je rekla nedvomno slabo poučena stran označil za dokazila našega imperializma, so naspotna dokazila poravnale. Tako se je n. pr. Italija s temi pogodbami odpovedala mestom in ozemljem, o katerih nihče ne more trditi, da po svojem značaju niso italijanski. (Pritrjevanje.) Ravno pri tej priliki je Italija pokazala, da ne zanika primernosti poravnave v nekaterih ozirih, da celo nekake potrebnosti poravnave. Orlando je končal tako: Naloga sedanjega levsature je izvršena. Sedaj naj govori dežela. Govorili bodo tudi naši hrabri vojniki, ki so se za nas bili in ki so nam pridelali zmago. (Dolgotrajno odobravanje. Ministrskemu predsedniku čestitajo.)

Iz Češke.

Boji v Mostych pri Pragi.

Mosty, 29. (K. u.) Pri včerajšnjih bojih, ki so se vršili na vse cestah, predvsem pa na Bismarkovem trgu, je izubila nemška narodna straža tri mrtve, Čehoslovaki pa 2) mrtvih in ranjenih. V današnjih prvih jutranjih urah so se Čehoslovaki in nemška narodna straža zopet obstreljevali. Stara vojaščina je v posesti Čehoslovakov, novo pa so zasedli Nemci. Vsa skladišča v stari vojašnici so včeraj Nemci izpraznili ter so civilisti kot tudi nemška narodna straža odnesli nakopičene zaloge usnja in živil. Po vseh cestah patrolirajo straže Čehoslovakov.

Praga, 29. (Lj. k. u.) »Narodni Listy« poročajo iz Mosta (Brüx), da je včeraj 1000 mož hroče češko vojaštvo po lujih bojih zasedlo mesto Most. Zasedlo je tudi kolodvor. Železnica Usti-Teplice (Aussig-Teplitz) da je ves promet ustavila. Rudarji da so pretrgali železniško progo Chomutov-Most, da preprečijo prevoz nemškega vojaštva iz Chomutova in Heba. Na nemški strani da se je našlo sedem mrtvih in 14 ranjenih, na češki pa šest ranjenih.

Mosty, 29. (K. u.) Sinoči so ponovno streljali v mestu, zlasti pa v novem delu mesta. S Čehoslovaške strani se je trdilo, da so streljali iz posameznih hiš na Čehoslovake, nakar so Čehoslovaške patrolje začele streljati na dotične hiše. Danes je mirno. Dopoldne so trdili Čehoslovaki, da je nemška narodna straža postavila na gradu strojnice, da bi obstreljevala mesto. Poveljstvo Čehoslovakov je izjavilo, da bodo pričeli Čehi streljati v mesto s topovi, ako bo nemška narodna straža rabila strojnice. Predsednik nemškega odbora dr. Leutner je izdal na prebivalstvo oklic, naj ostane brezopojno mirno ter naj se ne pusti zapeljati do neupretnosti, da ne pride do obstreljevanja. Tudi županost je pozvala v posebnem oklicu prebivalstvo, naj brezopojno vzdrži red, da se obvaruje mesto pred zagroženim obstreljevanjem s topovi. Dopoldne je bil proglašen preki sod. Ko je danes dopoldne zupan dr. Herold prišel preko Libercev oziroma Toplice, ker je ustavljen promet na progi Usti-Teplice, in pa preko Hornege Litvinova, je bil v bližini osrednjega rova pri Dolnem Jiretinu aretovan. Odtod ga je odvedla patrolja desetih mož Čehoslovaške armade v Mosty. Med potjo so vojakom ponovno klicali, naj se dr. Herolda kratkoma obesi. Pri včerajšnjem streljanju ni bilo, kakor je že ugotovljeno, devet, temveč pet oseb ubitih ter devet, med temi dva civilista, težko ranjenih. Od zadnjih dveh je danes v bolnišnici umrla neka ženska, tako da je dosedaj šest smrtnih slučajev.

Bolševizmo na Češkem.

Praga, 28. novembra. (Lj. k. u.) Kakor javlja »Večer«, je došla v Praho vest, da je ruska bolševiška vlada določila velike denarne zneske za odpošiljatev češke rdeče garde, ki jo je organiziral sovjat Muna proti češkim legionarjem na Ruskem. Te dni so že prišli nekaj oseb, ki so bile preoblečene za častnike in duhovnike in ki so prikuzile razstroititi češko-slovaško vojaštvo. Baje pripravila Muna ekspedicijo nekaj tisoč mož v češko-slovaške okraje. Treba je paziti. Minister za narodno obrambo Klofač da je izrazil mnenje, da je želeli, naj se ustanove republikanske narodne garde v vsaki občini.

Poljsko.

Prejšnja avstro-ogrška vlada glavni krivec rusinsko-poljskih spopadov.

Krakov, 29. novembra. Pri aretaciji c. in kr. generala Pfeifferja v Lvovu se je našla cela vrsta kompromitirajočih brezdomnih dokazov, da so glavne povzročiteljice oboroženega gibanja ukrajinkega vedno bile avstr. oblasti, ki so dajale Rusinom dejarsko pomoč in izrazito protipoljsko smer. Cela vrsta častnikov, vračajočih se iz Ukrajine, je imela določene instrukcije za podpiranje tega gibanja.

Eventuelna rekonstrukcija poljskega kabineta.

Lvov, 29. nov. Gališka ljudska stranka je sprožala za potrebno, da v kabinet Moravčevskega vstopita dva njena voditelja, bivša poljska Witos in Hendzior, zato, da podpreta kabinet Pilsudskega.

Protizidovski izgređi.

Lvov, 29. novembra. Vedno češče se pojavljajo v časopisju, ki je Poljakom sovražno, pretrane vesti o protizidovskih izgređih in deželi; poedinosti so se močje zgoditi; treba pa konstatirati, da so glavni aranžirji teh dogledkov bili dezertirji in maroderji, obenem izvirski družbe; pri tem pa se ni delala nobena razlika med krščanskim in židovskim prebivalstvom. Poljske oblasti so kar najostreje ukrenile vse potrebno, da bi v kali udušile take škodljive pojave. Od dne 22. novembra je preki sod.

Plenitve in boji v Galiciji.

Krakov, 28. novembra. (Lj. kor. ur.) Poljska časniška agentura poroča: Poljski likvidacijski odbor objavlja nastopno izvestje: Med poslednjimi boji v Lvovu so osvobodili nad sto zločincev iz kaznilnice. Drugi kaznjenci so Ukrajinci. Ko so se Ukrajinci umaknili iz Lvova, so te d. hali z židovskimi plenilci napadli stanovanja in trgovine ter jeli pleniti. Na obeh straneh se je vnel boj. Mrtvih je več civilnih oseb. Doslej so po prekem sodu ustrelili 50 plenilcev. Dne 24. t. m. je bil v Lvovu zopet mir. Vsa drugačnja poročila so neresnična. Likvidacijski odbor naznaja, da proglas prekega sode v nekaterih okrajih ni oviaril izgređov, ker so zločinci odhiteli v druge okraje in tam napadali dalje. Zaradi tega namerava likvidacijski odbor proglasiti preki sod za vso Galicijo.

Razna poročila.

Mirovna konferenca se otvori 17. decembra.

Praga, 29. (Lj. k. u.) »Česke Slovo« poroča: Mirovna konferenca v Versaillesu se otvori že 17. decembra. Med prvimi predmeti razprave bo češko-slovaško vprašanje.

Lloyd George in Wilson na mirovnem kongresu.

Pariz, 28. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, se bodo mirovna pogajanja vršila v zunanjem ministrstvu v Parizu, ne pa v Versaillesu. V Parizu čopne hkrati z Lloydom Georgejem tudi Wilson. O poteku mirovnih razprav doznajajo listi, da se bodo najprej upostavile komisijske za posvetovanje o raznih podrobnostih. Te bodo konferenci predložile svoja poročila, konferenca pa bo o teh predlogih sklepala. Najbrž bo konferenca trajala tri mesece. Mirovna pogodba se bo podpisala bržčas šele početkom aprila.

Vatikan iz mirovna konferenca.

Rotterdam, 28. (Lj. k. u.) Kakor poroča brezžični brzojav iz Rima, se izjavlja v vatičanskih krogih, da sta Gibbons in kardinal Mercier zaprosila predsednika Wilsona, da bi deloval na to, naj se pozove panež, da pošlje svoja zastopnika na mirovno konferenco, ki bo rešila rimsko vprašanje.

Angleški kralj v Parizu.

Pariz, 28. (Lj. k. u.) Agence Havas. Angleški kralj je danes dospel semkaj. Z njim sta prišla tudi njegova sinova. Na kolodvoru jih je pozdravil predsednik Poincaré. Na potu k ministrstvu za zunanje stvari, kjer bo stanoval kralj s svojim spremstvom, so čete pariške garnizije delale špalir. Prebivalstvo je priredilo kralju viharne ovacije. Mesto je v zastavah. Zvečer se je vršil v Elysejske digne, na katerem je predsednik Poincaré nagovoril kralja z nastopno napitnico: Srce Francije, ki ne zna pozabiti, se bo vedno spominjalo na delo, ki je je napravila Anglija v tej vojni za skupno stvar. Prijateljstvo, ki je obstajalo pred vojno, se je izpremenilo v delavno zvezo, ki se bo pri mirovnih pogajanjih izkazala za ugodno. Njeni uspehi ne bodo ostali omejeni samo na to vojno. Kakor smo stali v nevarnostih ramo ob ramo, paši se bomo tudi v veselju miru. Kralj Jurij je odgovoril z napitnico, v kateri se je zahvalil za sprejem, in je rekel: Angleški in francoski narod sta v stremljenju skupnih ciljev jela sročevati se in spoznala medsebojne ideale. Ustvarila sta srčno zvezo in skupnost interesov, ki bosta postali, kakor upam, vedno tesnejši in ki bosta pospeševali zaslonbo miru in napredek kulture.

Ludendorff grozil z vojsko, če bi bila Avstrija-Ogrska sklenila poseben mir.

Iz Berna sporočajo »N. Wr. Journalu«: Kmalu potem, ko je prevzel grof Czernin zunanje posle, je izjavil po naročilu cesarja Karla cesarju Viljemu, da Avstrija-Ogrska čez zimo ne vzdrži vojske in ga je prosil, naj sklene mir. Viljem je Czerninu rekel, da naj se obrne na veliki glavni stan. Ludendorff je pa rekel, da je nesrečna uprava vzrok pesimizmu in da to dokaže s tem, če se med vojsko pridele upravi nemški komisarij. Czernin je po razgovoru s cesarjem Karlem namignil, da je moč poseben mir. Ludendorff je na to narasneje rekel: »Povejte cesarju Karlu, da na isti dan, ko bi sklenila Avstrija-Ogrska poseben mir, pričakuje od Nemčije napoved vojske.« Kakor je iz bavarskih odkritij razvidno, da je Nemčija pritiskala leta 1914 na omahljive avstr. državnike, da so z ultimatom Srbiji izsilili svetovno vojsko, tako kaže tudi bernsko poročilo, da so za nadaljevanje vojske, kakor tudi za njen začetek odgovorni edino le državnik Viljema II.

Iz nekdanje nemške države.

Švicarski listi trde, da kandidirajo nemški demokratični krogi bivšega kanclerja princa Maksa Badenskega za prvega predsednika nove nemške republike. Takozvana Spartakova skupina, ki zahteva v Nemčiji, da naj vladajo delavski in vojaški sveti, ki so uprizorili revolucijo in nasprotujejo celo narodni skupščini, obdelujejo državnega kanclerja Eberta, da je Wilsonu svetoval, naj dobi Nemčija živila le, ako se bo ohranil red. Očitajo mu, da je s svojo vlado izdal nemško ljudstvo in ga izročil smrtnemu sovražniku mednarodnega proletariata, kapitalizmu, in da je večji zločinec, kakor so bili Hohenzollerni. V Berlinu vlada Liebknecht, ki razpolaga s 60 do 100 tisoč oboroženimi pristajši; policija in deloma tudi vojski so v Berlinu brez orožja. Vseled terorja, ki ga izvajajo berlinski bolševiki, je vedno močnejši glas po razdelitvi Nemčije v več republik. Na državni konferenci v Berlinu so zastopniki Brunšvika zahtevali revolucijsko sodišče, ki naj obsodi vso zločinsko tolpo, prejšem oba Hohenzollernca, očeta in sina, Scheidemanna in Eberta naj se nemško ljudstvo z železno pestjo otrese.

Viljem II. in ententa.

London, 27. (Lj. k. u.) Reuterjev urad je mnenja, da bi bilo napačno, ako bi zavezniki sodili nemškega cesarja, ker bi se poravnava krivice s tem spremenila v mučenstvo. Zaveznikom ostane samo ena pot: Zahtevati morajo, da se nemški cesar vrne v Nemčijo, da stopa nemški narod z njim, kakor se mu zdi. Rotterdam, 28. (Lj. k. u.) Glasom lista »Nieuwe Rotterdamse Courant« je znana avtoriteta na polju mednarodnega prava, sedanjí predsednik instituta za mednarodno pravo, Sir Thomas Barkley izjavil, da je izročitev zločincev dopustna samo v zelo omejenem obsegu in da je glede nemškega cesarja ni izvesti.

Tudi velika vojvodinja Luksemburška naj odstopi.

Zeneva. »Jurnal des Debats« javlja: Luksemburška zbornica je pozvala veliko vojvodino, da naj odstopi.

Za razorožitev nemških čet na Ogrskem.

Rotterdam, 29. (Lj. k. u.) Tukaj so ujeli nastopno brezžično brzojavko: Budimpešta (brez datuma). General Berthelot ogrski vladi. Vrhovno armadno poveljništvo alirancev zapoveduje ogrski vladi ponovno, da razoroži vse nemške čete, ki se nahajajo na ogrskem ozemlju.

Nemci proti Mažarom.

Šopron, 29. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Šopronski narodni svet je imel včeraj shod, ki je bil zelo viharan. Ko je predsednik od navzočih zahteval, da bi prisegli na budimpeštanski narodni svet, so navzoči Nemci začeli demonstrirati in klicati: »Mi smo Nemci in ne bomo prisegli!« Nato je zapustil večji del Nemcev dvprano.

Nemška cesarica na Nizozemskem.

Amsterdam, 29. (K. u.) Bivša nemška cesarica je danes jutraj dospela v Maarsbergen pri Utrechtu. Na kolodvoru jo je sprejel grof Bentinck. Peljala se je nato z avtomobilom v Amerongen.

Italijanski rekvizicije na Tiroskem.

Isomont, 29. (Lj. k. u.) Iz Pustriške doline je dospela vest, da bori tamkaj radi velikih rekvizicij od strani Italijanov lakota. Število živine se je v teh tednih relativno bolj zmanjšalo, kakor v zadnjih treh letih. Italijani rekvizirajo vso krmo in prisilijo s tem kmeta, da zmanjša število svoje živine. V Brunnku, v Toblahu in v drugih krajih so vpostavili Italijani italijanske šole in silijo nemške starše, da pošiljajo otroke v te šole. Zelo slabo ravnaajo Italijani z Ladinci. Hočijo jih s tem kaznovati, ker so odpadli Italijani.

Dnevne novice.

Cenj. inserente vjudno opozorjamo, da sprejemamo od ponedeljka dalje oglase za isti dan le do 9. ure dopolne, in sicer samo najnujnejša smrtna naznanila. Vsi drugi oglasi se odlože za naslednjo številko.

— Duhovsko revesišče. S 30. novembrom se zaključijo letošnji srejem novih rojencev v knezoškofijsko duhovsko semenišče v Ljubljani. Vzrok zaključitve prehrana in pa študij. Gospodje, ki so že sprejeti, naj vstopijo čimprej močje. Vodstvo.

— Umrl je danes donoldne v Elizabetinumu po kratki mučni bolezni g. Ivan Svigelj, trgovec in posestnik v Borovnici. Pogreb bo v Borovnici v ponedeljek dne 2. t. m. ob 9. uri dopoldne. Cenjeni rodbini naše sožalje!

— Umrl je v Zagorju ob Savi gosp. Matjež Drnovšek.

— Slovenskim visokošolcem. Poverjenik za uk in bogocastje dr. Verstovšek je te dni posredoval v Zagrebu, da se omogoči slovenskim visokošolcem študij na zagrebški univerzi. Vseih nasredovanja se more označiti kot zelo zadovoljiv. Od strani vlade in akademskih oblasti se bo vse storilo, da se premagajo v najkrajši dobi vse težkote, ki so ovirale dosedaj študij slovenskim dijakom v Zagrebu. Za sedaj veljajo slovenskim dijakom sledeče direktive: 1. Vsi slovenski pravniki brez ozira na njih dosedanj študij se morejo vpisati in nadaljevati svoje študije v Zagrebu. 2. Isto velja za filozofe vseh strok. Dosedanj njih delni izpiti in naloge njihove kakor tudi disertacije se bodo priznale in bodo dijaki lahko na tej podlagi svoje izpise nadaljevali v Zagrebu. 3. Medicini 1. in 2. letnika se lahko vpišejo na zagrebški univerzi, oni 3. in 4. letnika pa naj nadaljujejo za sedaj svoje študije na tujih univerzah; posebno pa se priporoča češka univerza v Pragi. 4. Tehniki za sedaj ne morejo študirati v Zagrebu ali Beogradu, zato naj se nemudoma vpišejo na češki tehniški v Pragi. 5. Isto velja za živilozdravnike in agronome, ki bodo našli isto zavetje na čeških šolah v Pragi. — Tudi težavno vprašanje glede stanovanj in prehrane je načeloma rešeno. Sklenilo se je, da se napravijo skupna dijaška stanovanja v zvezi z akademsko menzo (kuhinjo), kjer bodo imeli revni dijaki brezplačno stanovanje in hrano, oni, ki se ne morejo popolnoma sami vzdrževati, pa proti primerni odškodnini. — Dijaki naj se takoj vpišejo, ker se rok vpisovanja približuje svojemu koncu. Z 8. januarjem začne predavanja na zagrebški univerzi. Do takrat bo urejena tudi zadeva glede dijaških stanovanj in prehrane. — Do kdaj in kam naj vložijo dijaki prošnje za brezplačna stanovanja in hrano, o tem bo išel pravčasno poziv s podrobnimi navodili. Dr. M. Rostohar.

— Bo resnica. Te dni se je v Celovcu mudil nek tukajšnji Slovenec in kreč tam v neko gostilno, kjer je bilo tudi več moštva od celovške straže takozv. »Schutzwehr«. Dasi ta straža varuje le interese koroškega nemstva, je govorila poleg nemškega tudi slovenko, kar se je našemu rojaku zdelo zelo čudno. Ko je te goste med pogovorom vprašal, če Celovčani znajo splošno tudi slovensko, mu eden odgovori: »Ko bi za Celovec prišla naredba, da bo vsak obešen, kdor ne zna slovenščine, bo govorilo slovenščino tri četrtine prebivalstva.« Bo bržkone resnica.

— Poziv uslužbenec primorske finančne uprave. Kakor se je privatnim potem poizvedelo, so za finančno upravo v zaslednem ozemlju Primorja do sklepa miru merodajni dosedanj zakoni. Službo opravljajo isti uslužbenecji kot doslej, posebno tudi finančna straža, toda v civilni obleki. Okupacijska oblast tudi od nikogar ne zahteva službene prisage, temveč le enostavno izjavo, v kateri uslužbenec navede svoj čin in svojo plačo in pa, da želi ostati v službi na svojem dosedanjem mestu. Vsi finančni uslužbenecji, ki so zapustili brez ukaza Primorje, so storili to po omejenih poizvedbah neupravičeno in se jim je brez odloga vrniti, ker sicer izgube službo. Javijo naj se pri svoji predpostavljene oblasti, ki jim izda legitimacijo za potovanje na njihovo službeno mesto. Onim, ki se takoj vrnejo, se bo spregledala njihova dosedanja neupravičena odsotnost. Kdor službe ne nastopi, ne dobi plače.

— Posredovalni urad za begunce. Narodna vlada SHS je ustanovila za begunce iz

po Italijanih zasedenega ozemlja posredovalni urad, ki ima svoje prostore v Ljubljani na Dunajski cesti št. 38 v hiši »Zadruga zveza, I. nadstropje. Za voditelja tega urada je imenovala Narodna vlada okrajnega glavarja dr. Baltica.

— Zastopništvo Jugoslovanov na nemškem štajerskem poroča, da unaduje začasno v prostorih čitalnice v Gradcu, Klosterwiesgasse št. 5, I. nadstropje.

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani. Danes je izšla 15. številka.

— Članom »Slovenske zveze« Naša kandidata za Višji šolski svet sta: Strukelj Ivan, nadučitelj na Viču, za člana; Sadar Adolf, voditelj deželnega vzgojevališča v Ljubljani, za namestnika. Volite zanesljivo le ta dva kandidata, da ne cepite po nepotrebnem glasov. — Odbor

— Slovensko koroško učiteljsko je vabljeno na sestanek društva »Gorotau«, ki se vrši v nedeljo dne 8. decembra 1918 ob 10. uri dopoldne v hotelu Trabesinger v Celovcu.

— Učiteljski častniki se vabijo na prijateljski sestanek, ki se vrši danes v soboto ob 8. zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Pogovor o stanovskih vprašanjih.

— Vsi rezervni častniki, ki so odpuščeni iz aktivne vojaške službe v neaktivno stanje, pa jih prejme poveljstvo ni javilo oziroma se sami še niso javili, naj zaradi evidence čimprej pisмено sporočijo osebneinu oddelku II. vojnega okrožja v Ljubljani sledeče: surža, čin, pristojni polk, rojstno leto, rojstni kraj, kam pristojen, sedanjí civilni poklic in bivalje.

— Vsi vojski 97. pešpolka, ki so kot begunci prišli in še prihajajo v Ljubljano, naj se javijo pri 17. pešpolku v Šentpeterski vojašnici.

— Vsi mornariški častniki, ki se še dosej niso javili, naj se čimprej osebno ali pisмено javijo poverjenstvu za mornarico v Zagrebu.

— Službo praktikanta za knjigovodstvo ali mlaščega trgovskega knjigovodjo razpisuje »Slovenska kmetijska družba« v Ljubljani, ter je prošnje za sprejem čimprej vložiti. Sprejme se le takega, ki je dovršil kako trgovsko šolo in je več ameriškega knjigovodstva ter trgovskega dopisovanja. Služba je stalna in je na podlagi nadomestne službene pogodbe za zasebne uradnike združena z zajemeno pokojnino. K lastnoročno pisani prošnji ni priložiti izvirnih spričeval, ampak samo prepise. Dobro je, če se prosilec osebno predstavi. Plača in vse drugo po dogovoru z ozirom na kvalifikacijo. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani, Turjaški trg 3. Predsednik: prela A. Kalan, I. r.

— Naročaje lepi »Klaverjev kolekar za leto 1919«, cena 80 vinarjev. Kdor naroči 12 izvodov, dobi enega zastopni pri Družbi sv. Petra Klavrija v Ljubljani, Pred škofoj štev. 8, II. nadstropje. — Istotam se kupi majhen, 24 rabljen železen štedilnik.

— Perotno sodišče. Za izredno potratno sejo, ki se prične 16. decembra, so določeni: za predsednika potratnemu sodišču dr. Oton Papež, predsednik deželnega sodišča; za njegovega namestnika pa Fran Regally, podpredsednik deželnega sodišča; in Fran Vcdernjak višjesodni svetnik.

»Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine.« Tako se glasi še vedno naslov društva z dalekosežnimi prelepmi nameni, katerih je pa spričo kratke dobe svojega obstoja pa tudi zaradi ne dovolj smotrne sestave prejšnjega odbora izpolnilo le skromnejšo mero. Z razpadom stare Avstrije je prizadeto tudi to društvo. Ni več kranjske vojvodine, ki se je na njeno ozemlje omejevalo njegovo delovanje, niti ni Avstrije, tedaj tudi ne avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote, cigar organ je bilo. Ni več c. kr. dož. predsednika na Kranjskem, ki je bil po pravilih društva njegov predsednik, ni deželnega glavarja deželnega odbora, deželne vlade, vojaškega poveljstva v Gradcu, centrale c. kr. avstr. zaklada za vojne vdove in sirote, ki so vsi sedeli, oziroma bili zastopani v odboru. — Pravila tedaj nasprotujejo dejanskim razmeram. Zato jih bo treba temeljito izpremeniti. Z njimi vred se že ob sebi izpremeni sestava odbora v zgoraj navedenih ozirih. Izpremembe pa je potrebna odborova sestava, tudi glede voljenih odbornikov, ako naj društvo utreza svoji baš v bližnji dobi velevažni nalogi, da služi kot svet pri ureditvi obilnih perečih vprašanj javne skrbi za mladino. V tak svet spada v prvi vrsti pač oni, ki se bodisi v zavodih, bodisi v družinah ali drugače strokovno pečajo z mladinsko skrbjo. Baš ti so se pa ob izvolitvi sedanjega odbora skoro docela prezrli. Da bo izrednemu občenemu zboru, ki ga v bližnjih dneh skliče poverjenik za socialno skrb kot naslednik prejšnjega deželnega predsednika v stvareh mladinske skrbi, moč čimprej in uspešneje urediti nadaljnje društveno delovanje, je zboru tudi pripraviti možnost, da po svojem stvarnem preudarku nadomesti sedanjí odbor z novim. V to svrho se bo predlagalo izrednemu občenemu zboru izpremembo pravil v tem zmislu, da vsemu sedanjemu odboru potече poslovna doba z dnem izrednega občnega zbora. Ako občni zbor to izpremembo pravil sprejme, vrše se takoj nove volitve. Potem pa obilo blaga na pot preosnovanemu »Osrednjemu društvu za vojaške vdove in sirote in za mladinsko skrb«!

— Pogreša se od 18. decembra 1917 deseti knjižničar Mivšek, ki je služil pri 17. pešpolku (15. stoltnja, vojna pošta 288). Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli to naznaniti očetu Luki Mivšek, Pšata št. 20, pošta Dol pri Ljubljani.

— Čl'ic. Dne 26. nov. ponoči je pobegnil od SHS trenski skupine 177 trenski vojak Vrh Janez, pristojen v okraj Postojna, z dvema rujavima visokoma konjema, enim trenskim vozem in kompletno usneno uprejo. Imenovani je 76-40 let star, velike postave, ima podolast obraz, rujava brke, nosi vojaško obleko in nima nobene legitimacije. Pred nakupem konji in vprege se svari. — Štacijsko poveljstvo v Ljubljani.

— Ljubljanska kreditna banka. V smislu svojega sklepa občnega zbora Ljubljanske kreditne banke zvišuje ista svojo delniško glavnico od 10 na 15 milijonov kron. Subskripcija novih delnic se prične takoj in traja do konca meseca novembra. Natančnejši pogoji subskripcije so razvidni iz današnjega oglasa.

— XI. razredna loterija se je priznala kot skupna last vseh narodnih držav. Vlade teh držav so o tem obveščene in bodo gotovo zastavile ves svoj vpliv pri prodaji teh srečk. Zrebanje I. razreda te loterije se vrši 11. in 12. decembra. Cene srečk so: cela 40 K, polovica 20 K, četrtina 10 K, osminka 5 K. — Srečke prodaja ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Salzburgu, Sarajevu.

Liublianske novice.

Ij **Katoliško društvo za delavke** bo imelo jutri ob 6. uri zvečer redno predavanje v društvenih prostorih.

Ij **Sentjakovski Orel** v Ljubljani vabi fante in moške sentjakobske, trnovske in frančiškanske župnije na sestanek, ki se vrši v ponedeljek, dne 2. decembra 1918 ob 7. uri zvečer v Sentjakobskem prosvetnem društvu. Pridite vsi, ki želite podpirati Orlovsko organizacijo!

Ij **Seja upravnega sveta Vincencijeve družbe** se vrši v ponedeljek 2. decembra ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva. Dnevni red obsega poročilo gospodarskega oddelka o reorganizaciji družbe. Gg. odborniki se vabijo k polnoštevilni udeležbi!

Ij **Društvo zdravnikov** vabi svoje člane k polnoštevilni udeležbi na mesečnem sestanku, ki se vrši v četrtek, dne 5. decembra ob 6. uri popoldne v zborovalnici magistrata. — Na dnevnem redu je razgovor o važnih stanovitvah vprašanih in organizaciji javnega zdravstva v Iržavi SHS. Dr. V. Gregorič, t. č. predsednik; Dr. S. de Gleria, t. č. tajnik.

Ij **Izpit usposobljenosti** so na učiteljsku v Ljubljani napravili: a) za meščanske šole učitelj Silib Avgust; učiteljica Zajc Adela (dop.); b) za francosko Goetz Jospina, S. Ovsec Kristina; c) za ljudske šole učiteljice Anač Albina, Andrejčič Ema, Breznik Ana, Bučar Valentina, Celar Marija, Gradšar Jospina, Hauptman Marija, Hladnik Gabriela, Jebračin Amalija, Jeglič Leopoldina, Jenko Marija, Jurman Marija, Klemenc Ivana, Klovor Stefanija, Koderman Ana, Korošec Ljudmila, S. Kos Mihaela, S. Kovačič Simforosa, Kunšil Ana, Levstik Marcela, Lindner Alfonza, Lobe Marija, Marič Slava, S. Masle Avertina, Meglič Sabina, Mlekar Marija, Močnik Pavla, Možina Albina, Perko Marija, Petelin Ana, Plevnik Katarina, Povalec Ljudmila, Rakovec Cirila, Ramovš Antonija, Sadar Gabriela, Sever Alojzija, Splichal Judita, Sturm Ana, Sušnik Marija, Špan Marija, Tavčar Ana, Tschada Elza, Vider Ljudmila, S. Zorko Sibila, Zorž Angela, Porenta Ant. (za slov. šole), Friss Elvira (nem.), Kreiner Marija (nem.).

Ij **Umrli sta** oče in mati in zapustila 6 nepreskrbljenih otrok, in sicer 2 dečka v starosti 13 in 3 leta, in 4 deklice v starosti 10, 8, 6 in poldrugo leto. Kdor bi hotel katerega teh otrok sprejeti za svojega ali v brezplačno vzgojo, naj se zgleda v Dobrodelni pisarni na Poljanski cesti šte. 4.

Ij **Umrli** je včeraj 29. t. m. gđc. Antonija Ložar, pisarniška pomočnica pri južni železnici. Pogreb bo jutri, v nedeljo ob pol 2. uri popoldne iz Hranilniške ceste šte. 9.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Ivan Pfeifer, žena finančnega paznika, 36 let. — Ivan Šnabel, bivši hotelski ravnatelj, 29 let. — Marija Misotič, sestra Rdečega križa, 23 let. — Pavel Potokar, zasebnik, 73 let. — Andrej Smolnik, krojač, 80 let. — Jožeta Pungarter, mestna uboga, 67 let. — Anton Jelen, sprevednikov sin, 7 mesecev. — Ana Felician, gostja, 77 let. — Jera Škiber, hiralica, 70 let. — Ivan Obermann, skladiščnik, 52 let. — Karel Haldn, mizarjev sin, 3 ure. — Engelbert Ganster, kurjačev sin, 3 leta.

Ij **Pojasnilo**. Z ozirom na razglas Narodne vlade, tičoč se izplačevanja 3mesečne plače rezervnim častnikom, se prizadeti krogi opozarjajo, da prineso v mestni popisovalni urad potrdilo svojih staršev, odnosno svojih stanodajalcev in hišnih posestnikov, da res nimajo nobene službe in da stanujejo v Ljubljani.

Ij **Črnovojno poveljstvo** v Ljubljani se v dnevih 2, 3. in 4. decembra 1918 preseli iz svojih dosedanjih prostorov, to je Lichtenurmeho zavod na Poljanski cesti, v staro domobransko vojašnico, 1. nadstropje na desno. — Navedene 3 dni, kakor tudi v četrtek 5. decembra, ki se porabi za urejevanje, torej črnovojno poveljstvo ne more redno uradovati, iz vzroka nujne stvari.

Prosveta.

pr **Iz gledališke pisarne**. Danes zvečer ob pol 8. uri opereta »Michuvelj« hčerka za »C« abonement. V nedeljo popoldne ob pol 3. uri Ljubljano je dajmo in »Nemški ne znajo« izven abonementa. Zvečer ob pol 8. uri »Laternen« izven abonementa. — Za prihodnji teden se pripravljajo opereta »Prodana nevesta«, opremljena z docela novo scenografijo. — Vseled stalnega nevezdržljivega nayaala pri blagajni ob dnevnem prodajanju vstopnic se je vodstvo gledališča odločilo, da uvede predprodajo vstopnic in sicer vedno za štiri dni naprej. V to svrhu bodo tudi listi objavljali odlej vsaj za štiri dni naprej spored predstav. — Vstopnice se bodo dobile v predprodaji pri gledališki blagajni od 10. ure zjutraj do pol 1. popoldne in od 3. do 5. popoldne. Ker so pa s tem v zvezi novi stroški, se opozarja p. n. občinstvo, da bo vsaka naprej kupljena vstopnica za 10 odstotkov dražja. Predprodaja prične v sredo, 4. decembra.

Te dni izide veliki jugoslovanski skladni koledar! Opozarjamo, da to pristno domače delo daleč nadkriljuje tuje izdelke te vrste, tu ne pride v poštev samo v pisarnah, kjer je popolnoma nepogrešljiv, temveč bo služil tudi v družinskih sobah kot prispodoba novega časa.

Opremljen bo koledar s slikami sv. Cirila in Metoda in bo nosil čisto slovansko lice. Slikar Gaspari za je okrasil s primernimi narodnimi ornamentami. Koledar bo veljal 8 K in se bo prodajal v Katoliški knjigarni v Ljubljani.

Seja Narodne vlade.

Iz 24. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani dne 26. novembra 1918.

Jugoslovanski železniški uradniki na Dunaju se sprejemajo na željo v železniško službo v domovini, podčastniki gardne straže pa v orožniško službo.

Ustanovi se posredovalni urad za begunce. Organizacija urada in določitev njegovega področja se izvrši po poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Iz Postojne se poroča, da hočejo Italijani sekati brez dovoljenja, deloma tudi brez oziroma na postavne predpise drva v državnih gozdovih; tudi obstoja nevarnost, da začno izsekavati kraške nasade. Narodno veče se naproša, naj protestira proti temu najostreje. O stvari se obvesti tudi srbska vlada v Belgradu.

Nemška narodna skupščina na Dunaju je proglasila občno Bela peč na Gorenjskem za del Nemške Avstrije. V občini se nahajajo veliki državni gozdovi. Z ozirom na to vest je izjavila Narodna vlada, da spadajo kraji v spodnji Zilski in Kanalski dolini na Koroškem, kjer se nahajajo državni gozdovi, kakor seveda tudi občina Bela peč v ozemlje države SHS; zato se imajo dotični gozdovi takoj vzeti v oskrbovanje po javni upravi države SHS.

Ustanovi se stalna vseučiliška komisija za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, obstoječa iz treh članov društva slov. pravnikov, slov. profesorjev, slov. zdravnikov, slov. inženirjev, vseh slov. vseučiliških docentov in dveh delegatov Narodne vlade v Ljubljani. Za delegata Narodne vlade se imenujeta višja šolska nadzornika dr. I. Grafenauer in dr. L. Poljanec.

Odstavi se ravnatelj gimnazije v Ptuj dr. K. Schöbinger.

Knezoškofijski ordinarijat je vložil pri oddelku za uk in bogocastje obširnejšo vlogo glede cerkveno-pravnih zadev, ki so v zvezi z menjavo vlade. Vloga se odstopi upravni komisiji, da se o njej izjavi.

Vsled nastale draginje veliko število visokošolcev, ki imajo že po več mestov, ne more nadaljevati svojih študij in želi vstopiti takoj v praktične poklice. V državi SHS se bo rabilo že v bližnji bodočnosti veliko število

izobražencev, zlasti kemikov, medicincev, živilozdravnikov, inženirjev, agronomov in specijalistov za posamezne stroke. Poverjeništvu za uk in bogocastje sklicje enketo organizacijo, ki so doslej podpirale visokošolce, in izdela načrt, kako se omogoči s pomočjo brezobrestnega kredita od strani države nadaljevanje študij vsaj onim visokošolcem, ki imajo približno polovico študij že dovršenih.

Odobri se naredba poverjeništvu za narodno obrambo glede vojnokazenskega postopanja na slovenskem ozemlju.

Razglasi Narod. vlade.

o **Gozdovi in domene** prejšnje avstrijske države in verskega zaklada, ki so bili v področju bivšega goristiškega ravateljstva gozdov in domen, ki leže na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani, so prešli v last te vlade. Za upravo teh gozdov in domen na Kranjskem, Gorškem, v Istri in južnem delu Koroške se je ustanovilo ravateljstvo v Ljubljani kot gozdarski oddelek poverjeništvu za kmetijstvo in je imenovan višji gozdarski svetnik J. Rustia za ravnatelja; litemu se je obenem poverilo začasno načelnistvo deželnega gozdnega nadzorstva. Uradi gozdnega ravateljstva in nadzorstva so začasno v palači Narodne vlade. — Predstojništvo za kmetijstvo. — Poverjenik: prelat A. Kalan l. r.

o **Razpust central**. Delovanje bivše kovinske kakor tudi bivših gospodarskih in blagovnih central v območju narodne vlade SHS v Ljubljani se smatra s 1. novembrom t. l. naprej za ukinjeno. Prestopki zoper revizijske zahteve teh central pred 1. novembrom t. l. se splošno odvezujejo. Vse blago in produkti, ki so bili podrejeni imenovanim centralam, ostanejo tudi v naprej še kot potrebščine v nujnem javnem interesu pod nadzorstvom Prehodnega gospodarskega urada Narodne vlade SHS v Ljubljani in so navezani na dosedanje maksimalne cene, razven v kolikor se od slučaja do slučaja razvezuje za pora nad temi produkti.

o **Prodaja konj klatežev**. Vsaka nadaljnja prodaja konj klatežev se ustavi. Zupanstvom in vsem onim, ki so se bavili s prodajo konj, naročam, da posljejo v najkrajšem času natančne obračune poverjeništvu za narodno brambo, denar oddajo pristojnim davčnim uradom, potrdilo o oddanem denarju pa priloge obračunu. Pač pa je še nadalje dovoljeno oddajanje konj kmetovalcem proti reverzu.

o **Prilaganje vojaške živine**. Vkljub temu, da se je po časopisih opetovano opozarjalo, da ni dovoljeno si prilagati vojaške živine niti si jo od vojaštva nakupovati, ker je vsa živina, ki jo privede vojaštvo seboj, last Narodne vlade SHS, se je za časa prehoda vojaštva soške armade skozi naše kraje prilastilo več posestnikov z nakupom ali pa samolastno od vojaštva govejo živino in prašice. Ta način pridobitve pa je neveljaven, nedopusten in kazniv. Pravnoveljavno si je pridobil živino le tisti posestnik, ki jo je kupil na javni dražbi s posredovanjem vnovčevalnice za živino in mast v Ljubljani. Raditega se pozivljajo vsi kmetovalci, ki so si na tak nedopusten način prisvojili živino, da nemudoma, najkasneje pa do 10. decembra t. l. sporoče vnovčevalnici za živino in mast v Ljubljani, koliko take živine imajo ali pa jo do navedenega roka priloženo na zeleni hrib pri Dolenjskem kolodvoru v Ljubljani. Po preteku tega roka se uvede po celim Kranjskem preiskava, ter bo vsak, ki bo še imel kako prisvojeno vojaško govejo živino ali prašice, strogo kaznovan in se mu bo živina odvzela. Okrajnim glavarstvom se naroča, naj skrbijo za to, da se predstojeci razglas nemudoma in večkrat v vseh občinah na krajevno običajni način objavi. — Poverjenik za prehrano: Dr. Tavčar s. r.

Aprovizacija.

a **Prodajalci moke** se vabijo, da se zgleda v torek, dne 3. decembra ob 9. uri v mestni posvetovalnici zaradi nakazila moke.

a **Oddaja prekajenega mesa** za II. uradniško skupino. Stranke II. uradniške skupine prejmejo prekajeno meso v ponedeljek, dne 2. decembra v vojni prodajalni v Gosposki ulici, količina in cena se poizve v prodajalni.

a **Teletje meso za težko bojne**. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala teletje meso na izkaznice za težko bojne v nedeljo, dne 1. decembra t. l. od 7. do 8. ure zjutra na Poljanski cesti šte. 15.

a **Mast na rumene izkaznice C**. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo mast v ponedeljek, dne 2. decembra, v torek, dne 3. decembra in v sredo, dne 4. decembra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V ponedeljek, dne 2. decembra od 8. do 9. ure šte. 1 do 160, od 9. do 10. ure šte. 161 do 320, od 10. do 11. ure šte. 321 do 480, popoldne od pol 2. do pol 3. ure šte. 481 do 640, od pol 3. do pol 4. ure šte. 641 do 800, od pol 4. do pol 5. ure šte. 801 do 960, od pol 5. do 5. ure šte. 961 do 1040. V torek, dne 3. decembra popoldne od 8. do 9. ure šte. 1041 do 1200, od 9. do 10. ure šte. 1201 do 1360, od 10. do 11. ure šte. 1361 do 1520, popoldne od pol 2. do pol 3. ure šte. 1521 do 1680, od pol 3. do pol 4. ure šte. 1681 do 1840, od pol 4. do pol 5. ure šte. 1841 do 2000, od pol 5. do 5. ure šte. 2001 do 2080. V sredo, dne 4. decembra popoldne od 8. do 9. ure šte. 2080 do 2240, od 9. do 10. ure šte. 2241 do 2400, od 10. do 11. ure šte. 2401 do 2560, popoldne od 2. do 3. ure šte. 2561 do 2720, od 3. do 4. ure šte. 2721 do 2880, od 4. do 5. ure šte. 2881 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dekagramov masti, kar stane 6 kron.

a **Kis na rumene izkaznice C**. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo kis v ponedeljek, dne 2. decembra, v torek, dne 3. decembra in v sredo, dne 4. decembra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: v ponedeljek, dne 2. decembra popoldne od 8. do 9. ure šte. 1 do 160, od 9. do 10. ure šte. 161 do 320, od 10. do 11. ure šte. 321 do 480, popoldne od pol 2. do pol 3. ure šte. 481 do 640, od pol 3. do pol 4. ure šte. 641 do 800, od pol 4. do pol 5. ure šte. 801 do 960, od pol 5. do 5. ure šte. 961 do 1040. V torek, dne 3. decembra popoldne od 8. do 9. ure šte. 1041 do 1200, od 9. do 10. ure šte. 1201 do 1360, od 10. do 11. ure šte. 1361 do 1520, popoldne od pol 2. do pol 3. ure šte. 1521 do 1680, od pol 3. do pol 4. ure šte. 1681 do 1840, od pol 4. do pol 5. ure šte. 1841 do 2000, od pol 5. do 5. ure šte. 2001 do 2080. V sredo, dne 4. decembra popoldne od 8. do 9. ure šte. 2081 do 2240, od 9. do 10. ure šte. 2241 do 2400, od 10. do 11. ure šte. 2401 do 2560, popoldne od 2. do 3. ure šte. 2561 do 2720, od 3. do 4. ure šte. 2720 do 2880, od 4. do 5. ure šte. 2881 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 krono.

a **Vžigalice za VII., VIII. in IX. okraj**. Stranke VII., VIII. in IX. okraja prejmejo vžigalice na zelene izkaznice za krompir v ponedeljek, dne 2. decembra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: VII. okraj: od 8. do 9. ure šte. 1 do 300, od 9. do 10. ure šte. 301 do 600, od 10. do 11. ure šte. 601 do konca. — VIII. okraj: od 2. do 3. ure popoldne šte. 1 do 250, od 3. do 4. ure šte. 251 do konca. — IX. okraj: od 4. do 5. ure popoldne. Stranka dobi za vsako osebo pet škatljic žveplenk in dva kosa mila, kar stane skupaj 1 krono.

Išče se **Karel Jak** iz Ljubljane, ki je služil pri 17. pešpolku. Zadnjič je pisal iz Ptuja. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli naznaniti na naslov: Kristina Šimanovič, Ljubljana, Slomškova ulica 27.

Zatekel se je oziroma zgubil se je veliki sivkastočrn pes, angleške pasme »Grey«. Pošten najditelj se prosi, naj ga odda lastniku Zorku Pavšiču, narodniku, Ljubljana, Sv. Petra cesta 5, III.

Usnjate nabitke priporoča **Peter Kozina & Co.**, trgovina čevljev, Ljubljana, Breg 20.

Motor (klimax) 4—5 HP. popolnoma nov, na surovo olje ali bencin se radi smrti gospodarja ceno proda. Ponudbe na poštni predal 154, Ljubljana. 4786

Zimski jopič iz črnega sukna za damo srednje postave, skoro nov, se proda. Naslov pove uprava lista pod št. 4771.

NAZNANILO. Kijučavničarski moister **Ivan Breskvar** naznanja, da se je vrnil od vojakov in zopet odprl svojo delavnico v Ljubljani na Sv. Petra nas. pu 25. Sprejme tudi vajenca. 4782

Lahak voz (šupar) samo v dobrem stanju se kupi; event. se da nekaj tudi v živilih. Dalje se kupi tudi kom. (komati) za par pletna **ovrta** konj srednje vel. kosti. Ponudbe na: **Fran Oblak**, Sv. Gregor, p. Ortoek, Dolenj. 4779

Gospod trgovsko izobražen, želi v svrhu ženitve znanja za gospodično resnega znanja. Prijazne ponudbe pod »Ženitev« na upravo lista.

Skobeljnik nov ali rabljen se kupi. Ponudbe z navdbo cene naj se pošljejo na naslov **M. Wasie**, p. Do pri Ljubljani.

Slivovko, tropinovec, brinjevec, rum, konjak ponudim samo trgovcem in gostilničarjem **Viljem Spitzer**, Ljubljana, Kolizej.

Stanovanje isče mirna stranka brez otrok za mesec januar ali za takoj, najraje z dvema sobama. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stanovanje«.

Garnitura obstoječa iz ovrtnika, mufa in manšeton (biber) se proda. Istotam tudi temnomoder **damski kostum**, svilena blaza, črn velour-kiobuk in visoki čevlji 38½. Ogledati se je moglo predmeto na **Poti v Rožno dolino** 42 I. nadstr. od 10.—2. pop.

2 hla za proti dobri plači in dobri hrani sprejme takoj **J. Kose**, Kalodvorska ulica 6.

Gam-ove čope kupi po najvišji ceni trdka **Benedik & Co.**, Ljubljana.

Prodajalica, izurjena, mešane stroke, želi premeniti službo v kako večjo trgovino. Gre tudi izven Kranjske. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Dobra moč«.

Licitacija.

V sredo, 4. decembra v času od 9. do 12. ure popoldne pridejo na **javno prostovoljno dražbo** v Miklošičevi ulici šte. 11, 1. nadstropje: glasovir, posoda iz porcelana in stekla, vrtna oprava, stoli iz bambusa, stojala za cvetlice, telovadno orodje, karnise, oirocje igrace, itd. — Ogledati se morejo predmeti v ponedeljek 2. in torek 3. decembra od 2. do 4. ure popoldne.

NAZNANILO.

Ker je bilo **petroleja** le nekaj litrov za zaimeno, prosim tem potom cenjene stranke, naj radi tega nikar ne hodijo več nadlegovat.

Sposvetovalcem

T. Kranje, Sv. Petra cesta 28.

K. PUGNIČ, Sodna ulica 3 v Ljubljani sprejme več dobrih

krojaških pomočnikov za možko in za damsko delo. 4756

Prošnja. Podpisana vojno **kurata črnovojnškega pešpolka št. 27** ako bi ji vedel sporočiti, kje se nahaja njen mož **Jožef Miklič**, ki je služil pri tem polku, 3. vojna bolnišnica. Podpisana je izvedela, da je bil pri napadu Madžarov na transportni vlak, ko se je vračal v domovino, ranjen v nogo. Podpisana bi rada zvedela, kaj se je pozneje z ranjenci zgodilo, in kje se sedaj nahajajo. Podpisana povrne za vsa sporočila vse stroške in se vsakemu že vnaprej prisrčno zahvaljuje. **Kranica M. Kube**, Mali vrh 4, pošta Mirna peč, Dolenjsko. 4757

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš dobri oče, gospod **Janez Hubad** posestnik v Zapogah umrl dne 28. novembra t. l. ob 5. uri zjutraj. Pogreb dragega rankega bo v soboto ob 9. uri popoldne v Zapogah. **Zapogae**, 28. novembra 1918. **Žalujoči ostali**.

Potrtnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš občinski svetovalec **Josip Skufca** dne 28. listopada t. l. ob 1. uri popol. po mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto ob 9. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k sv. Tihnu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Tihna. **Višnjagora**, 29. nov. 1918. 4788 **Občinski odbor**.

V torek, 3. decembra 1918 od 3 do 5. ure se bodo prodajali v **Spodnji šiški** na vojaški rampi **stari zaboji** za drva.

Brez posebnega obvestila. Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naša iskrenoljubljena mati, oziroma tašča in stara mati, gospa **Josipina Medič roj. Köstner** vdova finančnega respicijanta po dolgi, mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 66. letu starosti, danes v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajnice se vrši v ponedeljek, 2. grudnia t. l., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Sodna ulica št. 4, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bude darovala pri oo. frančiškanih. **Ljubljana**, dne 30. listopada 1918. **Mery, Josepina, Luiga, Anita, Frida, hčere**. — **Eliso in Albert, sinova**. — **Janoš Vuchetich, Viktor Bianco, Augustin in Ferdinand Accetto, Leo Ozmič, zet**. — **Letičija in Anca Medič, sinah**. — **Vsi vnusi in vnukinje**. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

enilna komisija za stvarno demobilizacijo od 1. do 1. ima med drugimi še na razpolago nekaj zelo dobro ohranjenih in praktično konstruiranih **snežnih plugov** kateri bi bili pripravi posebno za občinske in okrajne ceste. — Interesenti se vabijo.

Neki gospod, ki se je prve dni novembra vrnil iz ujetništva v Šuselburgu, petrografska gubernija, na svoj dom v Celje, ve natančneje podatke o smrti **Franca Virant**, mizarja iz Ljubljane. Dotični gospod se prosi, naj proti povračilu vseh stroškov vse podatke o Virantu sporoči njegovi ženi **Ani Virant**, Ljubljana, Rožna ulica 8.

Vabilo na izredni občni zbor kranjske doželne vinarske zadruga v Ljubljani **1918** ki se bo vršil v torek dne 17. decembra 1918 ob 10. uri popold. v zadržni pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip 52

DNEVNI RED: 1. Sprejema pravil. 2. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal neglede na število navzočih zadržnikov. **Ljubljana**, dne 30. novembra 1918. **Načelnstvo vinarske zadruga**.

Proda se iz proste roke parna žaga z mizarstvom v večjem mestu na Spod. Stajerskem. Mizarstvo je opremljeno z vsemi potrebnimi stroji in orodjem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4781.

Okrajni zdravnik za občine Laški trg, Sv. Kristof, Marijagradec, St. Lenc rd. St. Rupert se sprejme D. sedenji letni dohodki: plača distriktnega zdravnika 1300 K, okrajna bolnišnica blagajna 1600 K, Zdravna se plačuje pri bre pl. čnem leč nju ubogih bolnikov. Zasebna praksa obsirna. — Prošnje do 31. grudnia 1918 na krajevni odbor Narod. Sveta v Laškem trgu.

Demokratizacija uprave.

Dr. Fran Ogrin.

Pojem demokratizacije uprave in njene zahteva, da sodelujejo pri javni upravi ljudski zastopniki, tudi nekdanji avstrijski upravi nista bila popolnoma tuja. Ako iz vzajem zakonodajna zastopstva: državni zbor in deželne zbornice, so sodelovali zastopniki ljudstva na dvojen način pri upravi javnih poslov, in sicer 1. v javno-pravno priznanih, samostojnih in avtonomnih korporacijah ter 2. kot prisledniki oziroma člani raznih svetov dotičnih oblastev. V prvo vrsto spadajo: občine, okrajni zastopi, deželni odbori, trgovske in obrtne zbornice, kmetijske družbe, deželni kulturni sveti, cestni odbori, zdravstveni zastopi, obrtne zadruge.

V teh korporacijah je imelo odločilno besedo ljudstvo, oziroma od njega izvoljeni odposlanci, in ako niso mogle doseči one tistega razvoja, ki je bil absolutno mogoč, je temu kriv prejšnji vladni sistem, ki je zastavil pot, če sta hotela ljudska volja in ljudski pokret prekoračiti mejo, za katero so stali stražniki dozdavnih državnih interesov.

V drugo vrsto prištevamo prislednike obrtnih sodišč, trgovskih senatov, porotnike pri porotnih sodiščih ter razne svete posameznih uradov: poljedelski, industrijski, železniški, delavski, socialno-zavarovalni svet, najvišji zdravstveni svet, ministrska komisija za agrarne operacije itd. pri ministrstvih, deželni šolski svet, deželni zdravstveni svet, deželna komisija za agrarne operacije, deželna komisija v zadevah prisilne delavnice pri deželnih političnih oblasteh, okrajni šolski svet pri okr. glavarstvih.

V teh svetih so izražali moške iz naroda svoje mnenje, težnje in potrebe ljudstva. Toda državni organi so izvršili od danih nasvetov le to, kar ni po njih mnenju ogrožalo, oziroma nasprotovalo drž. interesom, višjim ozirom. Neka izjema je obstajala le tam, kjer je dotični svet, četudi mu je bil na čelu državni funkcionar, izročene javne zadeve samostojno upravljal (deželni in okrajni šolski svet).

V celih je bilo tedaj sodelovanje zastopnikov ljudstva pri javni upravi natančno določeno in čim-najbolj omejeno. Na drugi strani pa si je pridržala država nadzorstvo celo nad navidez prostimi stanovskimi organizacijami, družbami, društvi in denarnimi zavodi (društveni zakon, zakon o pridobitnih in gospodarskih združenjih, regulativ o hranilnicah).

Toda kakor je rodila francoska revolucija in revolucija leta 1848. velikanski socialni preobrat, taki in še neskončno večji so sadovi današnje svetovne vojske. Z vsakim dnem odpadajo drugi, še ostali oklepi in okovi srednjeveškega fevdalstva (nemških državno-pravnih naziranj) in nasilja, in narodi se prebujajo v čudoviti zori svobode, o kateri so sanjali stoletja. Ves socialni in državni ustroj se demokratizira.

Na tej podlagi bo slonela tudi ustava in uprava jugoslovanske države. V tem članku bom poskusil nudi nekaj konkretnih oblik. Vodilna ideja o demokratizaciji ustave in uprave je izvršiti na dvojen način: a) s tem, da se prepusti stanovskim organizacijam, da upravljajo gotove, njenim članom ali pripadnikom lastne zadeve same, b) s tem, da se pritegne lajski element k upravi.

Ad a). Že obstoječe stanovske korporacije kakor: trgovske in obrtne zbornice, kmetijske družbe, obrtne in gospodarske zadruge, občine itd. se poživijo, pospešujejo in njihov delokrog ev. poveča in ustanove se nove stanovske organizacije, n. pr. delavske zbornice itd., tako da bi bil vsak stan organiziran v svoji združbi. Država se odpove tu popolnoma svojemu jerobstvu, posebno pa pri denarnih zavodih.

Ad b). Kako in v kakli meri se naj pritegnejo ljudski zastopniki k državni upravi raznih panog, to bo odvisno od osnovne strukture ustave in uprave v Jugoslaviji. Drug pravac bo merodajen pri avtonomnem sistemu in drug pri centralističnem sistemu in več demokratičnega bo pri prvem kakor pri drugem. Pri prvem sistemu bi bila Jugoslavija država, ki bi jo tvorile tri avtonomne skupine: slovenska, hrvaška (po zgodovinskem razvoju) in srbska. Za vsako bi se osnoval poseben deželni zbor z lastno deželno vlado, ki bi ji načeloval ban (srbski, hrvaški, slovenski ban; ne deželni poglavar po nemškem Landes-hauptmann). V deželno vlado bi vstopili ali naravnost poslanci deželnega zbora ali pa od tega izvoljeni drugi moške, po možnosti s strokovno izobrazbo. Tudi naj bi bil, kakor predlaga pl. Šuklje v svojih člankih »v zaželeni deželi« deželni poglavar, oziroma ban, odgovoren deželnemu zboru, ki bi imel obširno postavodajno območje.

Pri centralistični državni uredbi, ki bo priči danih razmer najbrže obveljala, bo stvar vse drugače. Najprvo je rešiti vprašanje, ali naj se pritegnejo ljudski zastopniki v direktno stalno poslovanje pri državnih uradih, ali pa le kot člani dotičnih svetov, ki se kličejo na redne seje. V prvem slučaju si moramo biti na jasnem,

da postane vsaka oseba, ako vrši stalno isti posel, posebno v isti enotki plačani službi, pa naj bo še tako demokratična, vsaj toliko birokratska, kolikor je vsak, pa bodisi najboljši človek, zastopajoč lastni ego, egoist. Temu bi se dalo od pomoči morda na ta način, da se ljudski zastopniki imenujejo le za nekaj let, kar bi pa zopet natančnost in dobroto dela, za katerega je treba prakse, zmanjševalo.

V drugem slučaju uči stara izkušnja, da ne kažejo člani svetov, ako opravljajo stalno drug poklic, pri dotičnih sejah dovolj vneme, kakor jo zahteva predmet, in to se, menim, tudi v naši idealni Jugoslaviji ne bo izpremenilo. Treba bo tedaj oba principa uporabe prislednikov, ki se jih naroda in uporabe prislednikov, ki se jih kliče le po potrebi v njo, združiti. Svoje tozadevne misli podajem po redu, kakor sem zasnoval n. pr. upravne oblasti v član-ku »Ustava in uprava v jugoslovanski državi, dr. Planinski«, priobčenem v »Slovenec« dne 26. oktobra t. l.

Osrednja vlada (ministrstva) naj je parlamentarna. Posamezne državnozbornske stranke odpošljejo (za čas zasedanja parlamenta) zaupnike, ki prevzamejo posle kot ministri, oziroma oddelni predstojniki. Razven parlamentarcev naj so v ministrstvih tudi na vodilnih mestih uradniki z akademično izobrazbo. Ministri so odgovorni državnemu zboru. Da se zagotovi primerno sodelovanje najvažnejših stanov že pri osrednji vladi, odpošljejo njih organizacije določeno število članov, izvoljenih po pokrajinah v proporciji volitvi, v dotične stalne, organične oddelke ministrstev (zdravstveni oddelek, oddelek za agrarne operacije itd.) oziroma v posamezne svete, ki se kličejo le po potrebi na seje (poljedelski, industrijski, delavski, zavarovalni svet, svet slovstvenikov in umetnikov itd.). Število od stanovskih organizacij izvoljenih članov v posameznih svetih bodi vedno večje kakor število od ministrstev imenovanih članov.

Ves ustroj osrednje vlade bodi ustavno zajamčen.

Pri županijski oblasti se organizirajo kot stalni organični oddelki: županijski šolski svet, županijski zdravstveni svet in županijska komisija za agrarne operacije oziroma melioracije. Silna naloga čaka ravno šolnikov po vojski. Zato naj tudi prevladujejo v imenovanih svetih člani, izvoljeni od šolnikov (od društva profesorjev in učiteljev) oziroma od društva zdravnikov. V ostale nestalne svete odpošljejo dotične stanovske organizacije svoje člane kakor: kmetijska družba, trgovska in obrtna zbornica, delavska zbornica itd. Tudi v teh svetih prevladuj lajski živelj.

Ako se združijo z okrajno politično oblastjo posli dosedanjih cestnih odborov, zdravstvenih zastopov, tedaj bo treba tudi tukaj poveriti sodelovanju ljudstva primerno mesto. Najvažnejši svet bo okrajni šolski svet. Člani naj bodo: okrajni načelnik, okrajni šolski nadzornik in po en (pri učitelstvu mogoče dva) zastopnik učiteljstva (izvoljen) ter cerkve (izvoljen ali imenovan). Za ostale zadeve, ki naj se obravnavajo v sejah, se ustanovi okrajni svet ali svet okrajne politične oblasti. Dotične člane volijo občinska starihinstva. Vsekako naj je eden teh članov posestnik s kmetijsko naobrazbo, en trgovec in en zdravnik. Lahko pa se tudi tukaj upelje volitev po stanovskih organizacijah namesto po občinah.

Za vsak svet v vseh treh inštancah se izdela pravilnik, ki določa način sestave in delokrog sveta. Predmet posvetovanj so važne zadeve, ki se tičejo širokih slojev ljudstva, splošne izobrazbe, javnih zgradb itd. Oni sveti, ki so organizirani kot organični deli posameznih oblastij, imajo odločilno pravico in so njih sklepi obvezni, do čim imajo drugi, sogoveti, le posvetovalni glas, ki pa naj se vedno upošteva, ako je upravičen. Ljudski zastopniki ostanejo — napravijo se lahko tudi izjeme — toliko časa na svojih mestih, dokler traja njih poslovna doba (3 leta) oziroma dokler vlada v državnem zboru nespremenjeno razmerje strank.

V finančni upravi se dosedanje sodelovanje zastopnikov naroda v dotičnih komisijah za odmero pridobinskega in dohodninskega davka itd. poglobi.

V pravosodstvu se na novo organizira ljudsko zastopstvo pri porotnih sodiščih, obrtnih sodiščih in trgovskih senatih. Tudi se lahko pritegnejo zastopniki ljudskih slojev h kazenskim obravnavam sploh in sicer morda le s posvetovalno pravico. Pri civilno-pravnih razpravah, kjer je potreba obširnega znanja prava, pa bi ljudsko zastopstvo ne bilo umestno.

Šolstvo bo treba popolnoma reorganizirati in upeljati moderne vede: poučevanje modernih jezikov, splošnega obrisa pravoznanstva (zasebnega in javnega prava), ljudske higijene itd. Grščina se iz gimnazij popolnoma odpravi in odmeri tudi latinščini le nekaj uric v tednu. Latinščina se deloma obdrži radi lažjega umevanja francoskega in laškega jezika ter radi splošne terminologije, posebno v medicini in farmaciji, ki mora ostati mednarodna.

Na opisani ali podobni način bodo državne oblasti v stalnem stiku z ljudskimi zastopniki in izključeno bo, da bi še kedaj zavel birokratski duh po naših uradih, ki je ljubil šablone in stal vedno pod vtisom višjih ozirav, zanemarjal pa ljudske koristi in potrebe.

Apel slušaća šumarske akademije u Zagrebu na jugoslavensku javnost.

Izgradjuje se naša oslobodjena Jugoslavija. Čeka nas naporni, ali plemeniti posao. Valja nam podići domovinu do blagostanja i do materijalne neodvisnosti od drugih, kao uvjeta sa sretan i kulturni život u budućnosti. Posjedujemo sve, što je potrebno, da se postigne taj cilj, jer smo bogati na svemu, osim na upraviteljima cijeloga našega državnega organizma. Taj se manjak osjeća osobito na polju šumarskoga gospodarstva. Ljepše naše šume, u kojima se krije toliko našega narodnoga bogatstva, propadaju, jer nema koga, da ih pazi i izgaja. Za više nego 10.000.000 jutara jugoslavenskih šuma imamo tek oko 270 šumara. A treba bi ih mnogo više nego 1000. Porazni manjak od više nego 730 čuvara našega narodnoga blaga prijeli nam nedoglednim posljedicama, ako za vremena ne doskočimo tom zlu. U dogledno će se vrijeme naša šumarska akademija u Zagrebu podići do one visine, na kojoj se nalaze ista učilišta u inozemstvu. Da se već danas ne nalaze na tom nivoeu, kriva je samo silnička ruka tudjina, koji nam je svaki naš razvoj na bolje onemogućio. Danas se promijeniše okolnosti, jer nema više koga, da nas uništjuje, osim nas nehai i nemar za ono, što je naše.

Na medicinski fakulteti upisalo se ove školske godine oko 180 slušaća, a na šumarsku akademiju tek 18 njih. Koliko je prva pojava utješljiva, toliko je posljednja teško razumljiva, kada se pomisli, da su i jedni i drugi tako potrebni i da je šumarsko zvanje i sa idealne i sa materijalne strane vrlo lijepo.

Nastojimo dakle, da nam pomladak na šumarskoj akademiji bude što veći i da ne bude razmjer izmedju apsolutnata šumarske akademije i potrebnih šumara tako koban, jer ćemo time ispuniti jedan od velikih naših patriot-skih dužnosti.

U Zagrebu, dne 27. studena 1918.

Slušaći šumarske akademije.

Italijani v Ilir. Bistrici.

V Ilirsko Bistrico so došli Italijani dne 13. novembra. Ob njihovem dohodu je v Harjah počel strel iz neke hiše. Vojaki so hišo obkolili in fanta razorožili. V Bistrici se je takoj ob dohodu zglasil pri ital. divizionarju načelnik oddelka Nar. obrane. General mu je pojasnil, da pridejo Italijani ljudstvo pomirit. Obenem je izrazil svoje prepričanje, da bo prebivalstvo od tega trenutka dalje italijansko. — Obnašanje čet je doslej vseskozi korektno. Zadnje dni so prejeli županji od poveljstva v Trnovem naslednji oglaš:

»Komando di Presidio« v Trnovem naroča pismeno z dne 18. novembra 1918 sledeče: 1. Prepovedano je oblačiti se v avstrijske vojaške uniforme. 2. Slovenske zastave se ne smejo razobešati na javnih poslopih, občinskem uradu, cerkvi. Na privatnih poslopih se smejo razobešati slovenske zastave v proslavo italijanske armade. 3. Javni shodi, sprejedi in manifestacije so prepovedane. 4. Strogo je prepovedano jemati, kvariti in izvažati gradivo, stroje, orožje, municijo, živila, ograje, krmo, zgradbe itd., ki jih je sovražnik popustil. 5. Trgovski in gostilniški lokali morajo biti zaprti od 10. ure zvečer do 7. ure zjutraj. 6. Prebivalci naj bodo ob pol 11. uri zvečer doma in naj ne zapuščajo stanovanj do zore. Zdravniki, duhovniki, babice smejo, opravljajoč svojo službo v njihovem okrožju, biti zunaj v poljudnih urah, morajo pa imeti za to od »Komando di Presidio« potrebno dovoljenje. 7. V nočnih urah ne sme nihče iz ene občine v drugo ne peš ne z vozili. 8. Naznaniti se morajo zaloge orožja, municije, živila, gradivo, krma, premož, ki bi se nahajal v okrožju.

Iz krogov učiteljskih vpo-kojencev.

Kakor znano, je imelo društvo vpokoje-nega učiteljstva pred nedavnim časom svoj izredni občni zbor, na katerem so se pravila nekoliko izpremenila. Mnogo pisarij in truda je imelo pri tem tajništvo, a mesto zahvale je dobivalo od neke strani celo nasprotstva. Toda kljub vsemu je oblast predložena pravila ravnokar odobrila. Zboljšanje pravil je vrglo omejitve, ki je zabranjevala ob sprejemanju novih članov iti čez deželno mejo Kranjske. Sedaj je pač možno pristopiti vsakemu, da je le učiteljskega stanu, naj si bude učitelj rojak tam od Soče ali Drave, kar gotovo ustreza duhu sedanjega časa. Število društvenih članov je naraslo zadnji čas na 130 pravih in osem podpornih. Pri zadnji umrli članici J. D. so dobili ostali otroci-dediči 132 K pogrebne podpore. Manj, kakor po dve kroni od člana pa zato, ker po pravilih še ni nekaterim pretekla doba, da postanejo deželni podpore. Društvo se je ustanovilo pred šestimi leti in jih je umrlo v tej dobi 12. Dediči vseh dvanaajsterih so prejeli skupno vsoto 1184 K. Da to ni veliko, izvira od tod, da je društvo v začetku šlo le malo članov. Pristopajte torej pridno k društvu, zlasti oni, ki ste z otroci bolj obdarovani; vplačevanje je kaj malenkostno. S tremi kronami je poravnana že pristopnina in prispevek za prvi smrti slučaj. Priglaševanje v društvo sprejema blaginjar Sim. Punčah, Marmont. ul. št. 18, pa tudi tajnik ali predsednik, pismeno ali osebno. Pre-novljeni društveni odbor vam je porok, da bo vztrajno deloval v korist društva in njegja članov. Omeniti mi je še, da nekateri radi za-menjavajo naše društvo z društvom »Samo-pomoč« ali tudi z društvom v pomoč vdovam in sirotam, kar pa ni eno in isto. »Samo-po-moč« je društvo za aktivne mlade učitelje, ki se sprejmejo za člane ne le do 45. leta starosti. Naše društvo pa je za vpokojeence in njihove vdove brez omejene starosti. Društvo v pomoč vdovam in sirotam je le za vdove in sirote, katere prejemajo stalno podporo, penziji podobno, ne da bi plačevali kako letno članarino. Seveda je njihov umrli soprog pristopil

k društvu, predno je bil 50 let star in moral plačevati letno članarino po 20 K.

S. P.

Seje Narodne vlade.

Iz 21. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 22. novembra 1918.

Narodna vlada je razpravljala o gmo-tnem položaju vojaštva, ki je nastal vsled demobilizacije. Mnogo neaktivnih častni-kov je sedaj brez sredstev; z vojsko so iz-gubili toliko časa, da mnogi ne namerava-jo nadaljevati študij, ampak si žele skornjšnje službe. V državi SHS bo na raz-polago dosti služb za izobražence, zlasti pri pošti in železnici. Ustanove se približ-no 3 mesece trajajoči tečaji za poštne, že-lezniške in druge uradnike, ki ne rabijo visokošolskih študij. Rezervni častniki, ki se jih hočejo udeležiti, dobe za ta čas svojo polno plačo in se po uspešno dovršenih tečajih nastavijo v državni službi. Rezervni častniki, ki ne reflektirajo na državno službo, a so začasno brez zaslužka, dobe enkratno odpraviščino v znesku trimeseč-ne plače. — Naredba glede plače podčast-nikov se je tolmačila pomotoma tako, da znašajo vsi prejemki podčastnikov samo 5 kron dnevno, dočim je bila naredba mišljena tako, da je 5 kron le doklada za nadaljnje službovanje, ki se torej dalje služčim podčastnikom izplača poleg nji-hove stalne plače.

Dan na dan se javlja veliko število kompetentov za razne državne službe. Če dotični poverjenik, na katerega se prosilec obrne, zaenkrat nima primernege mesta, se odstopi prošnja predsedstvu, ki napravi seznamek vseh razpoložljivih moči, ki so se stavile na razpolago, s kratko označo starosti, izobrazbe itd. kompetentove. Ti seznamki se pošljejo v gotovih rokih vsem poverjenikom, da si iz njih lahko izberejo primerne moči.

Odobri se naredba poverjeništvu za prehrano, da sme v slovenskem ozemlju spravljati v promet žito, mlinске izdelke, fižol in krompir le žitni zavod v Ljubljani, govejo živino, prašiče, meso in mast pa le Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani. Izvzete so množine do 20 kg (pri krompirju do 50 kg) za lastno gospodinj-stvo. —

Dne 1. decembra dobe plačo vsi želez-niški uslužbenci, ki so se prijavili v služ-bovanje pri Narodni vladi SHS v Ljublja-ni, brez ozira na to, ali začasno vrše služ-bo ali ne, če ne dobivajo plače od italijan-ske vlade.

Nato je poročal poverjenik Narodne vlade za Trst dr. Otokar Rybář obširno o položaju v Trstu in zasedenem ozemlju sploh. Vršil se je temeljit posvet o vseh mogočih korakih, ki naj se store proti od-ceptitvi naših rojakov v zasedenem ozem-lju. —

Iz 22. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 23. novembra 1918.

Odobri se načrt za ustanovitev višjega deželnega sodišča in višjega državnega pravd-ništvu v Ljubljani.

Koroški deželni odbor poroča, da so se nemške čete in narodne straže umaknile na severni breg Drave in predlaga, da se prično takoj pogajanja o mej med območjem Narod-ne vlade v Ljubljani in Nemški Avstriji. Isto poroča državni urad za zunanje zadeve na Dunaju, ki predlaga, naj pridejo takoj za-stopniki Nemške Avstrije v Ljubljano, da se dogovorijo o vseh skupnih zadevah; Nemška Avstria želi živeti z jugoslovansko državo v prijateljskem razmerju.

Vodstvo policijskega ravnateljstva v Ljubljani se poveri začasno nadkomisarju dr. Aloj-ziju Guštinu z naslovom policijskega svetnika. Ptujski okrajni zastop se razpusti in ko-misarjem se imenuje posestnik Mihael Bren-čič ml.

Občini Črni vrh nad Idrijo in Vipava pro-testirata proti zasedenju po Italiji in izražata, da hočeta ostati v jugoslovanski državi.

Vojaki iz zasedenega ozemlja, ki so pri-bežali v naše kraje, da jih ne internirajo Ita-lijani, se sprejmejo v vojaško službo. Državni urad za zunanje zadeve na Du-naju izjavlja, da je pripravljen dovoliti, da smejo jugoslovanski uradniki, ki se selijo iz Nemške Avstrije, prestopiti meje, ne da bi se jim preiskovala prtljaga, če se dovoli isto v obratnem slučaju. Narodna vlada pritrdi pred-logu z dostavkom, da naj se ta pravica raz-tegne tudi na naše begunce v Nemški Avstri-i, ki se vračajo domov.

Poverjenik za javna dela poroča, da bo kmalu mogoče izdelovati doma superfosfat in toliko papirja, kolikor ga rabimo.

Zgradbe barak v Šternalu pri Ptuj se porabijo začasno za invalide, ki naj vršijo tam kako domačo obrt; tudi se pošljejo tja začasno goriški begunci iz Nemške Avstrije, dokler jim ni mogoče vrniti se domov.

Iz 23. seje Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 25. novembra 1918.

Narodna vlada prične s koroškim dežel-nim odborom pogajanja o začasni meji med območjem Narodne vlade SHS v Ljubljani in Nemški Avstriji pod pogojem, da nemške če-te izpraznijo slovensko ozemlje tudi na sever-nem bregu Drave. Pogajanja se vrše v Ljubljani brez prejšnjica za končno določitev meje na mirovnem kongresu. V tem smislu sta se obvestila koroški deželni odbor in državni urad za zunanje zadeve na Dunaju.

Protesti proti zasedenju po Italijanih in proti kršenju mednarodnega prava v zasede-nem ozemlju naj se pošiljajo iz prometnih ozi-rov Narodni vladi v Ljubljani in ne Narodne-mu veču v Zagrebu, in sicer v dveh izvodih. Prebivalci zasednega ozemlja se naprošajo, da zbirajo gradivo o kršitvah mednarodnega pra-va po Italijanih in ga z navedbo kar mogoče natančnih podatkov pošiljajo Narodni vladi v Ljubljani, ki bo ukrenila nadaljnje korake.

Razveljavila se društveni in shodni zakon z dne 15. novembra 1867; istotako se razveljavi § 23. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862 in se dovoli prosta kolportaza. Tozadevne naredbe prinašamo na drugem mestu.

Odslovljenim uradnikom se izplačajo dne 1. decembra t. l. vsi dosedanj službeni prejemki kot sustentacija proti poznejšemu obračunu s prizadetimi vladami, kakor to dela Nemška Avstrija proti drugorodnim uradnikom.

Odobri se imenovanje ministerijalnega tajnika dr. Franca Skaberneta za administrativno-ekonomičnega poročevalca v oddelku za uk in bogočastje in imenovanje profesorjev dr. Ivana Grafenauerja in dr. Leopolda Poljanca za višja šolska nadzornika.

V Ljubljani se ustanovi poštino-hranilni urad, ki prične poslovati 1. januarja 1919.

Transportno vodstvo v liceju se razpusti. Med zaplenjenim blagom se nahaja mnogo železnih predmetov, ki so porabni pri železnici. Direkciji državnih železnic se dovoli pristop povsod, kjer je shranjeno rekvirirano

blago, porabno za železniško upravo takoj ali v doglednem času, da si izbere porabne predmete.

Poštni uradi v slovenskem delu Stajerske na severni jezikovni meji dobivajo še vedno okrožnice od poštnega ravnateljstva v Gradcu. Obvestijo se, da jih te okrožnice ne vežejo. — Rudarski nadsvetnik Pirnat se začasno nastavi pri oddelku za javna dela. — Eksportno dovoljenje za vse predmete daje odslej poverjenišvo za trgovino in industrijo.

Gospodarstvo.

g »Vnovčevalnica za živino in masi« v Ljubljani bo prevzemala glavno živino za mesec december po sledečem redu: 2. Ljubljana, 4. Vrhnika, 4. Vel. Lašče, 5. Brezovica, 6. Litija, 7. Mokronog, 9. Zatičina, 10. Trebnje, 11. Novo mesto, 12. Toplice, 13. Domžale, 16. Škofja Loka, 16. Skofelja, 17. Medvode, 19. Kamnik, 21. Kranj, 23. Ribnica. Prevzemanje se prične vsakokrat ob 9. uri dopoldne. Kmetovalci se pozivljajo, da oddajo ono živino k dobavi, ki jo lahko pogrešajo.

g Klavni prašiči iz ljubljanske okolice se bodo prevzemali vsako sredo od 9. do 12. ure v Ljubljani na Zelenem hribu poleg Dolenjskega kolodvora. Vsi prašičorejci se pozivljajo, da pripeljejo prašiče, kadar so ti godni za zakol, na določen dan na lice mesta, kjer se bodo prašiči tehtali, cenili in plačali. Kakor znano, je promet s prašiči kakor tudi z živino še vedno pridržan izključno »Vnovčevalnici« in je prodajanje prašičev komu drugemu kakor pa »Vnovčevalnici« prepovedano in kaznjivo.

Darovi.

Narodni davek Josip Urbanič, trgovec v Ljubljani, 500 K, Anton Belec, št. Vid nad Ljubljano, 500 K, Kmečka posojilnica in hranilnica v Grižah (Stajersko) 100 K, Tomaž in Matevž Igljč, Ljubljana, 16 K. Srčna hvala! Posnemajte!

Narodni davek: Lovro Petovar, Ivanjkovi, vpsal 3200 K, Franc Stupica, notar v St. Lenartu, 500 K kot prvi obrok večje vsote za prvo ladjo, ki naj nosi ime »dr. Korošec«.

ker zopet je slovansko, to morje adrijansko, Alojz Agrež, nadrevident južne železnice, 200 K, Jože Zabavnik po g. Lovru Petovar 100 K, Franc Repič, revident južne železnice, 100 K, Itepoš, pristav državne železnice, 50 K, Jeanette Vidic, poštarica na Vrhniki, 50 K, dr. Ravnihar, odvetnik, iz neke poravnave 40 K, gđ. Ana Bitenceva, učiteljica na Dobju, 20 K, dr. Oblak, odvetnik, iz neke kazenske poravnave 20 K, gđ. Franca Podlesnikova, učiteljica na Dobju, 10 K, Ivana Serbah, učiteljica na Dobju, 10 K, Srčna hvala! Posnemajte!

Narodni davek: Trboveljske rodoljubkinje nabrale pri manifestacijskem sprevodu o priliki narodnega praznika s klicem: »Živela naša svobodna Jugoslavija!« 918 K 12 vin. Marija Majcen nabrala v gostilni gosp. Roša na narodni praznik 112 K, rodoljub, ki noče biti imenovan, 1000 K, Jožefa Bremec, Klavže 58, 20 K. Srčna hvala! Posnemajte!

— Sporočam tem potom domačim v Slavini, da se nahajam zdrav še vedno v Zürich. Jakob Moravec, orožniški stražmojster.

Vrtinar, spreten, samec, se išče za gradnjo, ščno čemšenik. Več se poizve pri trvdki Feliks Urbanec v Ljubljani.

60 kron stane fina in trpežna siva volnena jopica (sveater) lastnega izdelka na gumb, zelo priprava za dame in gospode, toda le za one, ki se takoj požuri. Fran Kos, Ljubljana, Sodna ulica. 4672

2 blanca h konjem proti plači do 100 kron mesečno ter 2 služkinji proti mesečni plači do 50 K sprejme takoj Ivan Ogrn, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8. Hrana in stanovanje v hiši. (4683)

Jos. Petelnc, Ljubljana Sv. Petra nasip št. 7. Zaloga silvalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega in modnega blaga, se priporoča slavni občinstvu. Istotam se prodaja: steklo za izločbene omare (belgijsko steklo), kompletno z valjčnimi zastori, mere: 135x184, 63x184, 59x184, in ena rabljena 90x182. Kupi se: nacionalna registrirana blagajna, novejši model. 4713

Volneno blago za moške in ženske obleke priporoča pod zelo ugodnimi nakupnimi pogoji, trgovina Hedv. Sarc, Selenbugova ul. 5. Ljublj.

Učenka za trgovino z mešanim blagom se sprejme. Veščje šivanja imajo prednost. R. Pačuh, Domžale. 4735

Čevljarski pomočnik sprejme se takoj. Ponudbe se prošijo na Ant. Ogrinc, Domžale 62.

Kratek kožuh (civilni) se zamenja za mast. Poizve se na Bleiweisovi cesti 13 II. nadstr., vrata 7.

Razpisnice v veliki izbiri na debelo: božične, novoletne in druge priporoča trvdka Lovro Demšar, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 4725

Vino staro in novo prodaja v vsaki množini po zmerni ceni in izredno dobre kakovosti Ladislav Pollak Jaska, Hrvaška. 4724

Suho meso, mešano, v množini enega količinah prodaja se takoj. Josip Svoboda, tvorničar, Bjeleovar. 4760

Prestori za trgovino večji ali manjši, se iščejo. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod št. 4751.

Lokal na prometnem kraju se išče. Ponudbe z navedbo naslova in cene na upravo tega lista pod št. 4761.

Konjski gnoj se odda pri trvdki R. Ranzinger, Cesta na južno železnico 9. 4670

Niša, dvonadstropna, na najlepšem kraju mesta, je naprodaj. Naslov pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 4690.

200 K nagrade onemu, ki preskrbi samostojno, če ni drugače tudi nemeblvano stanovanje, od 2 do 4 sob. Sporočila na upravnistvo »Slovenca«: a. a. št. 5.

Prodajalca za knjigarno, inteligentna, zmožna slovenščine in nemščine, enako tudi vseh pisarniških del v kontoarju se takoj sprejme v knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 4750

10 vinarjev (za dopisnico) Vas stane moj cenik, ki se Vam pošlje na zahtevo zastoj. C. in Kr. dvornik založnik Jan Konrad, razposiljalnica Brūx st. 1996 (Češko).

I. britev iz srebra jekla K 7.—, 9.—, 11.—. Varnostni brivski aparati poniklj. K 7-50, dvorezna rezerv. rezila tuc. 12 K., jase—in bradostriznički K 26.—, 28.—. Pošilja se po povzetju ali predplačilu. Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Mast, salami in suho meso

ter drugo suhomesno blago pošilja nad 5 kg J. GIGOVIC, Nova Gradščica, Slavonija. Denar naprej ali 50% naplačila.

Udani v voljo Vsemogočnega, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma sin, oče, brat in svak, gospod

Anton Dovžan

posestnik in občinski odbornik

dne 25. novembra ob 4 uri pop. v 37. letu previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rankega bo v sredo, dne 27. novembra ob 4. uri popolne.

Dovje na Gorenjskem, 25. XI. 1918.

Marija Dovžan, roj. Kalan, soproga. — Ana Dovžan, mati. — Kristof, Ivan, Tončka in Marica, otroci. — Helena, Malka, Mima in Maks, sestre in brat.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze topljega sočutja povodom bridke izgube mojega soproga oz. sina, očeta, brata, svaka, gospoda

Antona Dovžan

posestnika itd.

izrekam tem potom najpristržnejšo zahvalo.

Posebno mi je dolžnost se zahvaliti g. zdravnika dr. Tičarju in dr. Bretliku ki sta požrtvovalno lajšala pokojnemu njegovo bolezen, g. duh. svetniku Aljažu in g. kaplanu Pečariču za duševno tolažbo, gospej Ambrožičevi za prav materinsko skrb za časa pokojnikove bolezni. — Gasilec iz Dovjega in Mojstrane vsem bližnjim in daljnim prijateljem ter domačim vaščanom za obilno udeležbo pri pogrebu, vsem darova teljem vencev: Bog plačaj!

Dovje na Gorenjskem, 27. XI. 1918.

Zaljujoča soproga.

Občinski reidar za Laski Trg se sprejme proti mesečni plači 100 K, prostemu stanovanju in 120 K letno za obleko. Prošnje je vložiti do 15. decembra 1918 na krajevni odbor Narodnega sveta v Laškem trgu 4680

Velika skrb odvzeta gospodinjam!

Nobenega pranja v hiši več, ako oddaste Vaše perilo Prvi jugoslovanski pralnici, katera Vam Vaše perilo na sledeči način očisti:

1. da se perilo le opere in posuši
2. " " " opere in zgledi
3. " " " opere in fino zlika.

Opozarja se na to cenjene gospodinjice, da se za pranje perila rabijo samo neškodljiva čistilna sredstva ter bo perilo pri tem načinu pranja mnogo bolj obvarovano kot je bilo to pri navadnem pranju mogoče. S tem je gospodinjam odvzeta velika skrb za nabavo mila kakor tudi ves trud. Perilo se sprejema po številu kosov, zaračuna pa pranje po teži perila. Perilo se oddaja v moji tovarni Poljanski nasip št. 4 poleg Katoliške tiskarne. Lahko me pa tudi z dopisnico obvestite ali pa v moji filijalki Selenburgova ulica št. 3, na kar pridem na dom perilo brezplačno iskati.

Z vsemi prevzetimi predmeti se postopa pri pranju kar najskrbneje in strokovnjsko. Z zagotovilom cene, točne in najmanjši izvršitve vseh prevzetih predmetov se priporočam za prav mnogobrojna naročila. JOSIP REICH, Poljanski nasip 4, kemična čistilnica in barvarija, oddelek za belo perilo.

Lesene podplate

izdeluje in dobavlja vsako množino tovarna SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica 4. 4732

Naročite vzorce!

CERAR FRANJO, tovarna slamnatih izdelkov v STOBU PRI DOMZALAH, se priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu za obila naročila različnih SLAMNATIH SOLNOV SLAMNATIH TORBIC (cekarjev) PREDPRAŽNIKOV itd. 2690

ADVOKAT

Dr. Janko Žirovnik uraduje od 15. novembra 1918 osebno.

Med vojsko se je preselil iz hotela »Pri Maliču« v sosedno Bonačevo hišo Selenburgova ulica št. 5, v II. nadstropje. 4452

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

priloga fotografatske umetniške slike A. BERTHOLD, fotografski umetni zavod LJUBLJANA, SODNA ULICA 13.

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove na nove oblike prenašajo FRANC CERAR, tovarna slamnatih izdelkov v STOBU, pošta Domžale pri Ljubljani. - Cene primerno nizke, točna postrežba. 3715

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dož. življenske in rentne, nezdodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

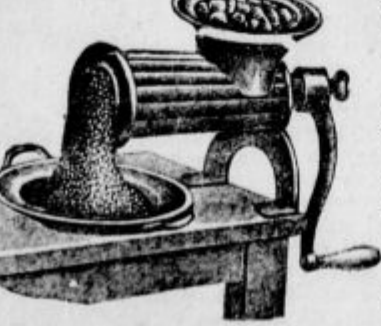
sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in, poštaine prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Universal-mlin za meso

(zakonito zajamčen)

je posebno prikladen za rezanje vseh vrst mesa, sočivja, boba itd. — Cena komada K 60.—.

Universal mlin za mako je izborni porabni za mleto mako, dišav, orehov, sladkorja, kave itd. — Cena komada K 24.—.

Mlin za drobljenje kosti K 320.—. Stiskalnica za krompir in sadje K 20.—. Razpošilja z Dunaja proti predplačilu glavno zastopstvo

Max Böhm, Dunaj IV., Margaretenstraße 27, odd. 32. — Prospekti zastoj. —

Prispevajte za sklad S. L. S.

Živinorejska zveza v šmarci, pošta Radomlje, 4673

proda 3 vagone finega portland-cementa

za napravo jasi in tlaka v hlevih kakor tudi opeke. — Istotam se dobi 150.000 kosov zidne opeke za pomladansko zidanje. — Proda se večja množina dobrih cementnih vreč in vreč za žito kakor tudi drugo blago za kmetovalce.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebniht potreščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, nože in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d. Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

1. razred. XI. 1. razred.

razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 in K 100.000 glavni dobiček:

št. 10202, izžreban dne 16. oktobra 1918, IV. lot. št. 88905, izžreban dne 11. oktobra 1917, VII. lot. K 60.000 št. 341.55 in št. 60.606 K 10.000 št. 7788 in št. 130.169 K 30.000 št. 68.435 K 5.000 št. 68.425 mnogo dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in veliko dobitkov po 200 K.

Izplačali smo na dobitkih za K 1,582.040.

Prihodnje žrebanje bo 11. in 12. decembra 1918.

Izžrebalo se bode 4000 dobitkov v skupnem znesku K 540.860.

Srečke prodaja

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani,

kot poslovnica razredne loterije in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici.

Cena srečke: K 40, 1/2 K 20, 1/4 K 10, 1/8 K 5.

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno! Dobitki plačljivi takoj in brez odbitka!

Čas je že sedaj, da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno 4080

božično darilo

še pravo izvrstno dišeče toaletno milo vseh vrst pri firmi Milan Hočevar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo

12.500 novih delnic, izdaja 1918, po K 400.— nom., v skupnem znesku K 5.000.000.—.

P. N.

Občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 15. aprila t. l., je sklenil — oziraje se na hitro napredovanje vseh bančnih poslov ter imaje pred očmi važne narodno-gospodarske naloge, katere čakajo banko ob koncu svetovne vojne — okrepiti lastno bančno glavnico s tem, da se jo zviša od 10 na 15 milijonov kron.

Upravni svet, ki je bil pooblaščen, da stori v tem oziru ob primernem času vse potrebno, vidič, da je tako željno pričakovani konec vojne pred durni ter da gremo nasproti dogodkom, ki pomenijo tudi gospodarski preporod naših dežel, je sklenil, provesti to zvišanje delniške glavnice čim preje — in sicer ob sledečih pogojih:

1. Delniška glavnica K 10.000.000.— se zviša za sedaj z izdajo 12.500 delnic po K 400.— nom., torej za K 5.000.000 na K 15.000.000.—.
2. Posestnikom starih delnic se ponudi 10.000 novih delnic, torej v razmerju: na vsakih 5 starih delnic 2 novi, po K 550.— tel quel za komad. Zlomki delnic se ne vpoštevajo.
3. Nedelnarjem (novim subskribentom) ter starih delničarjem (ako želijo podpisati večje število delnic, nego jim pristojna v razmerju na 5 starih 2 novi) se ponudi 2.500 delnic, po kurzu K 650.— tel quel za komad.
4. Nove delnice imajo kupon za leto 1919.
5. Subskripcijski rok konča s 15. decembrom 1918.
6. Protivrednost podpisanih delnic se mora vplačati takoj, najpozneje pa do 15. decembra 1918. — Od dneva vplačila do 15. decembra 1918 povrnemo subskribentom 3 1/2% obresti od dneva vplačila do dneva vrnitve denarja.
7. Prijave sprejemajo: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani ter njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju. — Prva hrvaška štedilnica v Zagrebu. — Hrvatska zemaljska banka v Osijeku. — Živnostenska banka v Pragi. — Češka pramyslová banka v Pragi. — Zemská pramyslova banka v Pešti ter podružnice teh zavodov.
8. Posestniki starih delnic, ki želijo podpisati nove delnice, morajo predložiti gori navedenim subskripcijskim mestom a) podpisano in točno izpolnjeno priglasnico, b) plašče starih delnic in c) seznamek število starih delnic (na drugi strani priglasnice).
8. Razdelitev (reparticija) novih delnic se bo naznanila subskribentom pismeno; nove delnice se bodo razpošiljale spomladi 1919, proti vrnitvi potrdil o vplačilu denarja.
9. Kurzni (ažilski) dobiček, ki se bode dosegel pri izdaji novih delnic, gre v korist rezervnemu zakladu banke (odštevši emisijske stroške in pristojbine).

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.